

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **50**

DEN 16 DEC. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

*Kronprinsparet
strax efter ankomsten
till Stockholm*

VARDE LJUS — MEN MED MÄTTA! tycka våra myndigheter om de nya ljus-skytarna som i glad om ock något brokig röra stråla över gatorna och onekligen sätta piff på deras annars rätt melankoliska mörker. Denna frivilliga belysnings-kår behöver emellertid få sina ljus snop-pade något menar Lilljekvist och andra sakförståndiga män. Från utlandet har man importerat metoden att rada upp eld-bokstäver bland skorstenarna och speciellt tycks Strandvägens promenerande små bö-nor vara föremål för en öm omsorg fastän de merkantila förkunnelseerna från höjden äro nog rätt mycket bortkastade på unga damer som mera intressera sig för sin egen än för Arboga växt. Hur stor nytta affä-rerna få av reklamen har jag tillåtit mig belysa med följande skeptiska vers:

Med eldskrift ristad står snart var knut
och ljusreklam äro taken hysande
men fast i eld man dem skriker ut
inte bli affärerna mera lysande.

Apropå affärer: kyrkoherdepilsner är åt-minstone till namnet en ovanlig blandning som emellertid torde kunna förtäras med gott samvete. Drycken ifråga skiljer sig från vanlig pilsner endast ifråga om ut-skänkningsplatsen. Som ni sett har en kyrkoherde jämte andra respektabla män i samhället bildat bolag för att ge Stock-holm hyggliga kaféer i stället för de rus-kiga ölkrogar där Stockholms mysterier tycks kunnat ha flera av sina rätta skåde-banor. Nere vid hamnarna fans fullt av sådana ställen fastän gatunämnder och hamnbyggnadskontor jagat bort dem som rödskinn. Sjapp heta de på ett språk som inte för ro skull är alla sjöstäders engelska. Ty en stad kan ha aldrig så mycket sär-kynne, ståta med byggnader som ingen annan visar make till, nere vid vattnet där båtar komma och gå, där det vimlar av män som ha hela världen till fädernes-land ser dock Göteborg lika dant ut som Hull, Petersburg som San Francisco där-för att det noga taget inte kan finnas mer än ett sätt att bygga upp fyra nakna ogästvänliga väggar och en smutsig disk över vilken man kan luta en sotig rock och säga på söderamerikanska eller kine-sisk pidgin: ge mej någe att dricka!

Om man från dessa oansenliga skryms-len riktar blicken mot ett förfrisknings-ställe av helt annan karaktär, Timmermans-ordens charmanta palats, sker det inte för kontrastens skull, ty hur djupt skuggor och dagrar fördela sig i ett samhälle vet man ändå utan rent kronologiskt alldeles som lyxbilen på gatan kommer strax efter dragkärran. Att Timmermansordens palä till det yttre tar sig ståtligt ut kan vem som helst se. Läget har orden också kun-nat bestämma själv eftersom den alldeles som de forna klostren haft och har vid-sträckta ägor i denna trakt där man ännu för ett tiotal år sedan pekade ut den lilla röda trästuga där mamsell Arfvidson på-stods ha tagit emot Gustaf III. Hans ko-nungsliga namne tillät sig vid sitt besök på platsen härom dagen att spå själv, näm-ligen om byggnadens lyckosamma framtid. En monark som umgås med timmermän — det låter skäligen folkligt för den som inte vet att Timmermännen lika litet äro timmermän som det bor karduanmakare vid Karduanmakargatan. Hur huset ser ut inom murarna vet ingen utomsides ty

när timmermannen stigit inom sin port slår han den igen och sen sticker ingen sin näsa dit inte ens hans hustru. Var sitta de små timmerfruarna medan deras balda herrar och timmermän gå igenom ordens-kapitlens mysterier med grundligheten hos män som gärna gå till botten med vad som är satt dem före. I damernas ögon borde byggnader som dessa ordenspalats, Frimurarnas, Odd Fellow, Coldinu m. fl. förbjudas såsom antisociala inrättningar tjä-nande att dra mannen från hem och famil-jeplikter. Jag tror dock att fruarna kunna dricka sin påtår utan svårare nervkriser ty så vitt jag kunnat se är det ungefär samma personer i alla dessa ordnar. Går man en kväll upp i P. B. möter man hr Petterqvist gemytlig och trevlig med sjätte gradens fransade och vattnade purpurband under hakan. Nästa kväll tittar man upp i W6 och vem kommer där om inte broder

Nobelpristagaren Yeats maka, som åtföljer ho-nom vid hans besök i Sverige. Mrs Yeats är en vacker och livlig kvinna, mörkhårig med frisk hy och liksom maken i besittning av en avundsvärd andlig ungdom.

Petterqvist visserligen litet mera dämpad i livsglädje eftersom han här svingat sig upp till 8:ans ansvarsfyllda höjder och så blev det litet sent kvällen förut. Han skall förråsten med i morgon också. Petter-qvist är överallt, bland »murarna» på Bla-sieholmen och Neptunigossarna på Pelikan, han vet på pricken vilken grad Olsgren har i Svearna och en sådan upprörande oförrätt som begicks då inte Plommon-lund fick 9:an i Ljusets Bröder. I barns-lig lycka rör han sig bland kors och stjär-nor som visserligen inte äro himmelska men som väl någon gång inne i ordensmyste-riernas dunkel givit honom en fläkt av den evighetens ande vilken annars svävar rätt högt ovan kontorspulpeter och ämbetssto-lar. Ordenslivet drar pengar från hemmet det är sant. Ju färre ordenshus desto fler sparbanker! känna sig nog fruarna hå-gade att säga. Männen parera med det organiserade hjälparbete i barmhärtighetens tjänst som flera av dessa ordenssällskap ut-öva i imponerande omfattning. Och så får vännen Petterqvist säga med utökning av ett bekant uttryck: när jag super är det inte bara rätt utan också välgörande.

Från ordensfester till jubilerande är bara ett steg: det Norstedtska 100-årsjubileet har följts av ett litet efterspel. Medaljens

frånsida äger i allmänhet rykte att inte vara tilltalande men den päng som Milles levererat fritt ombord på Riddarholmen med anledning av sekelfesten tycks bestå av idel frånsidor enligt numismatiska för-eningens kritiskt sakkunniga blickar. Att Norstedt & Söner dock självt är synnerligen belåten med Milles slant har firman inte stuckit under stol med, tvärtom den har på både latin och franska jublat ut en hänförelse som verkar rentav överraskande ungdomlig hos den som har hundra år på nacken. Visst är medaljen ful enligt vanligt enkelt bondeförstånd men för det första är det rent omänskligt begärt att göra något av folkträngseln på den — fem gubbar på en liten plätt. Det verkar ungefär som en skraddarplanch. Herbst-moden 1823—1923. Och för det andra är det inte för tidigt att vi få friska fläk-tar i medaljkonstens hittills ganska av-skiljda myntverkstad. Varför skola till börja med medaljerna alltid vara runda, verkar det inte oerhört trivialt med denna upprepning, när man dock med ett en-kelt pepparkaksmått kan åstadkomma de behagligaste variationer. Men det är nu en gång så att medaljen har en viss be-nägenhet att stelna i formen. Så går det med alla skolor även de modärnaste. Rör inte mina cirklar! säga redan kubisterna.

Apropå konstnärer har Grünewald rik-tat språket med ett nytt uttryck. Att ta en åkarbrasa à la Grünewald hör inte till de av Goodtemplarföreningen tillåtna sti-mulantia men kan tydligen verka ganska uppiggande. Har dock felet att det blir väl hett efteråt. Om den bräddade pokal som Grünewald eldad av åkarbrasans värme höjt för livsglädjen i allmänhet och på sta-tionerna i synnerhet har min privatskald diktat följande:

För bråk och stim uppå station
herr Grünewald försvar brottet.
Så väl att i hans profession
det dock finns en som fyller måttet.

Om Grünewald och hans modärnistiska kolleger som hållit expositiång för att rik-tigt lära parisarna hur konst ska se ut har samme bard kvädit sålunda:

Från Eiffeltorn till Notre Dame
ett rykte snabbt sig sprider.
På boulevard det tränger fram.
Parisarn dystert kvider:
o ve enfants de la patrie
nu domens dag är inne.
Vad får vårt häpna öga si
från tornets högsta timme?
Där rycker an en gräslig hord
från barbariets länder.
De komma ifrån snöig nord
med penslarna i händer:
Leander, Sköld och Simonsång,
Dardel parisien
och Grünewald med sin garsång,
Jolin nommé Scholäng.

Med pensel färger och palett
de rycka fram till Seinen
och värre än en svensk balett
grassera uppå scenen.
De måla: Moulin Rouge blir grön
place Blanche så svart som spader
och var parisiska så skön
förlorar bröst och vader,
får former aldrig sedda än —
jo på La Morgue kan hända.
Nu kan ni fara hem igen
ni på Paris gjort ända:
Leander, Sköld och Simonsång,
Dardel parisien
och Grünewald med sin garsång,
Jolin nommé Scholäng.

KRONPRINSPARETS ANKOMST TILL SVERIGE

T. v. Kronprinsparet under färden genom Stockholm från Centralstationen till Slottet. T. h. Kortegen drar fram genom Drottninggatan.

Folkmassorna på Gustaf Adolfs torg under det kortegen drar fram.

Julbaket

blir
bäst
med

RUMFORD

Lämnar aldrig bismak!

Bakpulver
(Jästmjöl)

Hälsosamt!

Tillförlitligt!

KRONPRINSESSAN I SITT NYA FOSTERLAND

TILL

HENNES KUNGLIGA HÖCHET
KRONPRINSESSAN
LOUISE

FRAMBÅRES HÅR MED IDJUP UNDERDÅNIGHET GENOM TIDNINGEN IDUN EN BUKETT MED GODA ÖNSKNINGAR FRÅN SVENSKA KVINNOR, REPRESENTERANDE OLIKA VERKSAMHETSOMRÅDEN. IDUN VÅGAR I UNDERDÅNIGHET HOPPAS, ATT EDERES KUNGLIGA HÖCHET VILL BENÅCET MOTTAGA DENNA ADRESS SÅSOM EN HYLLNING VID EDER ANKOMST TILL DET NYA FOSTERLAND, ÅT VARS UTVECKLING OCH FÖRKOVRAN EDERES KUNGLIGA HÖCHET SKALL FRAMGENT ÅGNA SITT INTRESSE.

T. v. Landstigningen i Göteborg. T. h. Den i ståtligt praktband inbundna, textade hyllningsadress från svenska kvinnor, vilken genom Idun överlämnats till Kronprinsessan. Bandet hade utförts av F. Beck & Son, textningen av Lydia Skottsberg.

Kortegen närmar sig slottet över den festligt smyckade Norrbro.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

FURSTEBRUDEN TÅGAR IN...

HUR SVERIGE FÖRUT MOTTAGIT OCH HYLLAT SINA KRONPRINSESSOR.

ÅTER GÖR EN kronprinsessa sitt intåg i Sveriges huvudstad. Åter skola äreportar resas, girländer blomma, flaggor festligt fladdra i vinden, under det kaskader av viftande näsdular kanta den furstliga brudens väg genom gatorna. Det blir bara naturen och — med all sannolikhet — vädret, som denna gång inte deltaga i hyllningen — december är just ingen blomstermånad och inte heller känd för något större överflöd på sol och blå himmel. Måne detta varit orsaken till, att de flesta av forna tiders furstinneintåg förlagts till bättre lottade årstider, den knopande våren, den leende försommaren, den frostklara midvintern. Sålunda anlände Carl Johans gemål, Desideria, till Stockholm i januari månad. Oscar I:s gemål kom i juni, Oscar II:s och Karl XV:s likaså.

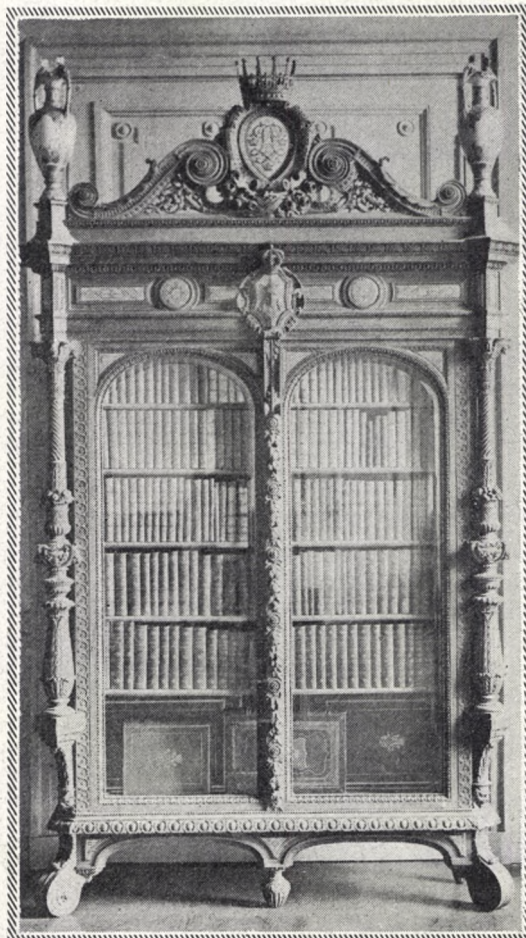
I äldre tider hade mottagandet av en ny kronprinsessa en mycket tung och allvarlig karaktär. Man kan inte säga, att där lämnades stort utrymme åt den otvungna och spontana fästglädjen; allt ordnades strängt och passande efter bestämda regler. Ett kungligt bröllop var ju också förr mera politiskt än nu samt skänktes därför större uppmärksamhet. Förberedelser och ceremoniel kunde sålunda ställa sig ganska dyra. När till exempel Gustaf III år 1766 skulle äkta prinsessan Sophia Magdalena av Danmark, anslogo rikets ständer 150,000 rdr. — en betydlig summa på den tiden — till den ambassad, som, med riksrådet greve Horn som ledare, skickades till Köpenhamn för att mottaga och överföra prinsessan till Sverige. Och summan gick åt, fast ambassaden ej uppehöll sig mer än 3 veckor vid det danska hovet — ett ganska onödigt slöseri menar F. A. von Fersen i sina Historiska Skrifter. Samme förf. anförtror oss, att kronprins Gustaf visade stor beredvillighet att gifta sig, men att hans iver gällde mindre själva giftermålet än utsikten till att få sköta sig själv, att få eget hov skilt från faderns — och så utsikten att komma ifrån moderns obehäliga uppsikt.

Nåväl, allt ordnades för brudens ankomst, med omsorg och etikett. Kronprinsen begav sig till Hälsingborg för att taga emot sin blivande gemål, — som följts till Hälsingör av sin bror, danske kungen, jämte familj, — och det furstliga paret stannade där i två dagar. Kronprinsen gav en bal och syntes ivrigt upptagen av att behaga prinsessan. Många av det danska hovets herrar och damer, som infunnit sig, blevo djupt intagna i honom och betygade, att »kronprinsen uppförde sig med så mycken

För över ett halvsekel sedan vinkade Stockholm farväl åt en bortdragande kronprinsessa. Denna teckning ur Ny Ill. Tidning visar en fest, som hölls i juli 1869 för Karl XV:s populära dotter Louise, »Sessan» kallad, på Stortorget i Stockholm, innan hon lämnade sitt gamla fosterland vid sin makes sida.

artighet och uppmärksamhet, att det var värt alla lovord.» Etiketten var ju Gustaf,

Till »Sessan» gav Stockholms stad detta skåp i bröllopsgåva. Skåpet är ritat av professor F. W. Scholander, och är utfört av ek och är försett med inläggningar av förgyllt och målat porslän. Det är ju en rikt arbetad sak, fast det icke just tilltalar vår tids smak.

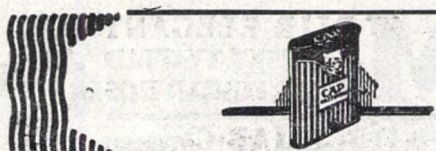
middagar, maskeradbal och andra festligheter. Även i Örebro gavs en fest till brudparets ära, varvid hela provinsens adel var närvarande för att bli föreställd för prinsessan. Kronprinsen följde prinsessan ända till Stäket, varefter han skyndade före sin gemål till hovet i Drottningholm, att »göra redo för hennes karaktär» inför konungen.

Kronprinsessan dröjde tre dagar vid Stäket för att anordningarna för hennes mottagande skulle hinna bli färdiga. Konungen besökte henne där till häst jämte prinsarna Carl och Fredrik »för att få se prinsessan, utan ceremoni», och prinsessan begav sig på kvällen samma dag till Säby, där hon för första gången träffade drottningen och Sophia Albertina, vilka båda frapperades av hennes »majestätiska utseende och vackra växt». Från Säby for prinsessan till Carlberg där hon hälsades av deputerade från Rikens Ständer och sedan till Drottningholm. Hennes intåg i huvudstaden skedde den 5 november — hon åtföljdes av riksråden och en mängd hovfolk. Vigseln ägde samma dag rum i slottskapellet, »och hela aftonen ända till kl. 2 på natten tillbringades med ceremonier.»

Adolf Fredriks brud, prinsessan Lovisa Ulrika av Preussen, hade också hämtats — år 1744 — av ambassadör, greve Carl Gustaf Tessin (som f. ö. lär själv ha häftigt förälskat sig i den sköna prinsessan). Det berättas ett pikant intermezzo från sammankomsten »för beredande av giftermålshandlingen». Konungen av Preussen yttrade vid detta tillfälle i ett enskilt samtal med envoyén Rudensköld, att det naturligtvis stod svenska kronprinsen fritt att välja mellan hans båda systrar, men att han tillrådde, att den yngsta, Amalia, fick företrädet »emedan hon hade ett fogligare sinne än Lovisa Ulrika, som inte passade för svenska nationen och dess regeringssätt.» Men

som känt, svag för, och han vinnlade sig samvetsgrannt om att icke göra sig skyldig till den minsta försummelse under vistelsen i Hälsingborg såväl som under resan som han med prinsessan företog upp till Stockholm. Både kronprinsen och hans svit iakttago ett plågsamt ceremoniöst uppträdande vid passerandet av alla småstäderna. Prinsen tillät sig aldrig under hela vägen, lika litet som hovkavaljererna, att rubba sin frisyren genom att sätta hatten på huvudet, ej heller tilläts det att bära annan chaussure än med röda klackar, och silkesstrumpor, hur kallt och smutsigt det än var!

Ett två dagars uppehåll gjordes i Göteborg, där förtjusningen över det kungliga besöket var allmän och där det firades med illumination,

CAP
KATTUNGOR

tillverkade av vår utsökta
Palmerpsychoklad i
smakfulla askar à 1 Kr.

EN SMAKBIT UR IDUNS NYA FÖLJETONG

MILJÖN I ELIN WÄGNERS »SILVERFORSEN».

PRÄSTGÅRDEN I SILVERstads västra församling liknade ett gammalt skrin, alldeles som Ridarhuset, och locket var ett underbart tegeltak, som i den skönaste skiftningen upprepade alla naturens färger i grönt och brunt, här och där med en röd tegelpanna som en frukt bland lövverket. Husets murar voro en dryg halvvaln tjocka; så blev varje fönstersmyg en värld för sig bakom gardinerna. I en sådan fönstersmyg bodde Virginie. Hon satt behagligt lutad mot fönsterkarmens perlskulpterade träverk och njöt av oktober-solen, som föll in genom rutorna, bruten genom deras svagt rosafärgade och svagt gröna glas. Men denna docka, som sålunda satt omgjuten av ett opalskimmer såg ut som en lösdrivare. Hennes sammetshy var så grå av smuts, att man inte kunde urskilja de en gång vackra dragen, och hennes vita klädning befann sig i ett skandalöst skick. Det kunde ingen ana att hon varit på kemisk tvätt i våras. Två släta mattringar prydde hennes hand; som hon alltså var en gift kvinna, var det särskilt beklagligt, att hon till den grad vårdslösa sitt yttre. Mitt emot henne satt en apa och betraktade henne oavvänt med ett uttryck av djup melankoli.

Om det var hennes make, behövde ingen förvåna sig över hans svärmor.

Detta inkorreakta par tog sig särdeles omaka ut i omgivningen. Rummet var svalt, förnämt, och liksom slutet. Dess ton var grå, först tyckte man, att det var den enda färgen i rummet, sedan märkte man att möbeltyget på den gamla rokokomöbeln var lavendelfärgat och att samma ton gick igen i tapetbården, men den förmådde icke göra sig gällande. Mitt i rummet stod ett bord i praktfullt blommande barock, men dess förgyllning var occiderad så som allt annat guld i rummet, även solens. Bordet hade en vacker skiva av Kolmårdsmarmor, som införde en ny färgskala i rummet av mjukt skogsgrönt och grått. Alabasterskålen ovanför, i vilken de elektriska

rådet hade ingen verkan — det blev i alla fall Lovisa Ulrika, trots hennes mindre »fogliga» sinne!

Förmälningen skedde den 16 juli 1744 i Berlin. Prins Wilhelm, prinsessans bror, trädde i brudstolen under Adolf Fredriks namn. Resan till Sverige företogs genom Schweringsburg, Anklam och Greifswald till Stralsund, där kronprinsessan med sin hovstat gick ombord å flottan, som skulle föra henne till Karlskrona. Där togs hon emot av Adolf Fredrik, som hade sitt första företräde hos sin tillkommande gemål å chefskeppet så snart det kastat ankar i hamnen.

»Under resan från Karlskrona», skriver von Fersen, »yppade redan prinsessan de egenskaper, som förebådade oro och jäsning i riket och vidriga händelser i kungahuset». Hon fann allt smått och föraktligt i Sverige och ville ej, utan böner och före-

Författarinnan fru Elin Wägner med sin lille brorson Giovanni i sitt nya hem i Lund. Fru Wägner bor i det hus vid Stålbrogatan, där Strindberg en gång i tiden skrev Inferno. (Foto Rahmn).

Vi återge här inledningen till Elin Wägners nya roman »Silverforsen», som blir Iduns första följetong nästa år. På dessa rader tecknas levande den miljö, där sedan handlingen skall utspelas. Den nya romanen är en samtidskildring, lika sann och fängslande som de författarinnan förut åstadkommit och som för alltid skaffat henne en rangplats i den svenska litteraturen.

lamporna vilade, var rummets enda moderna föremål, alla andra voro gamla och verkade som om de alltid stått här och aldrig tänkte flytta sig.

Mellan fönstren stod skrivbordet. Där förekom flera porträtt av ett leende, täckt flickbarn i olika åldrar fram till ungefär fem år och den första rosetten i håret. Vidare fanns ett porträtt av ett ungt hängivet par, tydligen föräldrarna.

ställningar av greve Tessin, ge audiens åt dem, som ville uppvakta henne på hennes väg genom Sverige. Preussen blev alltid framdraget som mönster och intet dugde, som ej liknade Potsdam eller berlinska seder och bruk...

Hennes Höghet fortsatte emellertid resan genom Östergötland och Örebro till

ELIN WÄGNERS

nya roman

SILVERFORSEN

GRATIS

åt varje läsare av Idun

Vem bodde här? Rummet måste lämna en betraktare osäker om svaret. Vid närmare efterseende fanns dock en och annan detalj, som kunde ge en ledning. Över soffan hängde en bonad, full som en gammal kyrka av symboler. Där var Hjorten med stjärnor i hornens grenverk, hjärtan med ett kors inskrivet däri, rosor, pilar, gröna blad. Hela bonaden kunde vara en tillfällighet, den kunde också vara mera. Över skrivbordet hängde en kopia av Den sovande furiren.

Upon its lips and eyelids seems to lie
Loveliness like a shadow, from which
shine,
Fiery and lurid, struggling underneath,
The agonies of anguish and death.

Även detta konstverk kunde vara en tillfällighet, ett arv, en skänk. Men på sybordet med lyrfot stod ett syskrin med ett par glasögon, och här var äntligen något för betraktaren att hålla sig till.

Fönstren voro inramade av japanskt vildvin, och här var den enda röda fläcken i tavlän. Utanför stod ett högre gammalt päronträd, som ännu ej fällt sina blad. Då det som nu blåste en smula, åstadkommo blad och grenar i sin ständiga rörelse ett lätt skuggspel på de släta vita gardinerna och över golvet. Vinden förde också med sig ett svagt oföränderligt brus från Silverforsen, som slog sin arm omkring trädgården.

Solen gick, och skuggspelet försvann spårlost, den kom igen och gick sedan åter, denna gång på allvar. Dockan Virginies smuts såg icke längre så utmanande ut, hon gled mera in i rummets gråhet. Apan satt och hängde med huvudet, utledsen på sitt sällskap. I rummet ovanför sprang dockans pliktförgätna moder fram och tillbaka och satte små hårda barnafötter i golvet.

Då dörren äntligen öppnades...

Elin Wägner

Drottningholm, där Adolf Fredrik väntade henne. En ceremonietikett hade reglerats, enligt vilken Adolf Fredrik skulle mottaga sin brud vid trappan; men när stunden kom, satte han sig i sin slup och tog emot prinsessan vid Tyska botten. Mer kunde ej göras, om det ock hade varit ett krönt huvud!

Som en liten episod från resan kan berättas att då prinsessan for över Stäkets sund i en av konungens slupar, tappade hon sin solfjäder, som gick i bitar. Greve Tessin föreslog att genom en orden »göra denna händelse märkvärdig». Och en orden tillverkades i hast av tvenne i kors lagda solfjädrar med prinsessans chiffer i en medaljong med inskriften: »L'union fait mon prix, la désunion me perd.» Orden förlänades sedermera till prinsessans personliga vänner.

FILIALER I GÖTEBORG · MÄLMÖ · UPSALA · ÖREBRO · ESKILSTUNA · SUNDESVALL
Hallbergs
JÖNKÖPING · KARLSHAMN · SKÖFDE · STOCKHOLM · DROTNINGGATAN 6

KOSTYM BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A·B · GÖTEBORG

D E N M O D E R N E I K A R O S

OCH NAGOT OM »LUFTMOTSTÄNDET». FÖR IDUN AV PRINS WILHELM.

— Ska du flyga nu igen, sade min reskamrat i London.

— Ja visst, jag har bråttom hem. Och det tar bara några timmar till Hamburg, där man sen kan hoppa på kvällståget till Sassnitz och Malmö. Få vi sällskap?

— Nej tack. Jag föredrar jorden med vad därpå är. Dessutom har jag inte lust att ramla ner och slå ihjäl mig.

— Naturligtvis inte. Det kan du göra lika bra på järnvägen. Hur var det med honom, som låg fyra år i skyttegravarna och blev ihjälslagen av en takpanna första dagen han var hemma?

— Hur var det med honom, som tappade sin skjortknapp och därför kom för sent till luftexpressen från Manchester, som kraschade för nån tid sen? Hade han varit en ordentlig man, hade han aldrig behövt några skjortknappar mer. Tur och otur.

— Otur och tur. Men har du inte större förtroende till din lyckliga stjärna, så håll dig för all del på jorden. Jag flyger.

Det var omöjligt att övervinna hans »luftmotstånd», och jag startade ensam. Han fick sedermera en gropig överfärd, sovvagnen gick varm och han missade förbindelsen någonstans i Tyskland. Men det är en annan historia.

Så satt jag åter i en skakande omnibus på väg till Croydon. Halv nio skulle Daimlers stora maskin starta till Amsterdam, Hamburg och Berlin, men det dröjde till fram mot nio innan den fick luft under vingarna. Någon av de fyra passagerarna hade sitt pass oklart, och detta vållade uppskovet. Tullen klarades lätt och lekande, en smart yngling bjöd ut tyska mark för en kurs 200 % över den noterade, bagaget vägdes, förhållningsorder i händelse av olycksfall utdelades — dem hörde ingen på — och så surrade den väldiga trollsländan iväg »upp genom luften, bort över haven, hän över jorden i susande färd».

Genom diset skytmade Londons tornspiror som slätprickar i en krånglig farled, men över oss välvde en klar höstmorgon sin genomskinliga kupa. Snart hade maskinen tagit höjd och styrde i sällskap med en annan lika stor och lika bullrande slända mot Kanalen. Vinden drev på akterifrån och innan vi visste ordet av tog landet slut och havet låg som en väldig duk av glittrande silvertyg under oss. Men blott helt kort. Ty ögonblicket därpå skytmade redan Frankrikes låga kust medan krittlipporna kring Dover ännu lyste som en vit rand i väster. Då började jag förstå bolagets i övrigt smaklösa reklamaffisch med den läderklädda jätten i flyghjälmen, som tar ett sjumilasteg över Pas de Calais. Ty det är dock inga småsaker man bjuder sina kunder på: att skåda öriket och kontinenten på samma gång. Jätten är verkligen på sin plats.

Bredvid mig sitter en engelsman och halv-dåsar. Han har gjort det bekvämt åt sig i sin korgstol med en extra kudde och en storrtutigt filt. Bakom skriker ett nygift holländskt herrskap i öronen på varandra, men orden kunna ej uppfattas för motorbullret. Ändå är oljudet betydligt mindre här än på Handley-Paigemaskinerna med sina båda jättesnurror på ömse sidor om hytten. Vårt plan har nämligen bara en, som spinner längst fram i fören med ett urverks regelbundenhet.

På hyllorna ligga livräddningsvästar hop-

Idun fortsätter och avslutar här den i förra numret påbörjade skildringen av en flygfärd från London via Amsterdam till Hamburg — om vårt svenska flygväsende varit mer utvecklat hade man kunnat fortsätta flygningen ända till Sverige anmärker med rätta författaren.

rullade och mitt på främre skottet lyser ett plakat med stora bokstäver påpekande, att hela ekipaget flyter om man händelsevis tvingas till nödlandning i öppen sjö. Och där bredvid en höjdmätare, som långsamt kravlar uppåt och stannar envist på 600 m. Väggarna i övrigt äro klädda med sidenimitation och fönstren kunna skjutas fram och tillbaka efter behag.

Följande min grannes exempel, knycker jag en kudde från den lediga platsen framför mig, virar regnkappan kring benen och försjunkar i Times jätteupplaga. Då och då en blick över relingen mot bråddjupet nedanför. Där ligga Ostende och Seebrügge som leksaksbyar, och om en stund står Vlissingens fyrton på huvudet. Öarna i Scheldemynningen likna väldiga fuktfläckar på en tapet och snart breder Hollands välodlade jord ut sig som ett lapptäcke i solskenet. Här och var drar en kanal sin silverreva genom tyget.

Det börjar bli varmt i hytten. Medan tidningens typer bli oroväckande små, sitter jag och tänker på Ikaros knepiga flykt från Kreta. Ingenting är nytt under solen, inte ens människans förmåga att likna fåglarna. Men hur bar mannen sig egentligen åt med de där vingarna? Några fjädrar, sammanfogade med vax, står det så enkelt i sagan. Och när vaxet smälte i solskenet störtade Ikaros i någon slags spinn till jorden igen. Naturligtvis hade han inte tillräckligt stora stabiliseringsplan, stackarn. Och ingen motor heller, som kunde rädda honom. Vad vi ändå ha det bättre i vår stora luftomnibus. Daimler är en hederspascha och alla hästkrafterna därframme... Men vad nu? Det börjar växa fjäder på högra vingspetsen. Först litet dun, så riktiga vingpennor. Stag och muttrar försvinna. I deras ställe glänser guldgult vax i fogarna. Bullret tystnar. Hela det stela systemet blir böjligt, och med mjuka vingslag susa vi rätt mot solen. Under glittrar ett knallblått hav kring Kretas snöiga toppar, och på en av dem står kung Minos och hytter med näven. Högre och högre går det. Temperaturen stiger. Då märker jag till min fasa att det bildas små blåsor i vaxet. Zevs och Minerva, hjälp! Det smälter! Vi falla, djupt... djupt...

Planet kränger och sänker sig hastigt. Solen sticker rätt i ögonen när jag yrvaken tittar upp. Därnere ligger lapptäcket som förut, fast betydligt närmare, med några bondgårdar och spridda hus, som bli större för var sekund. Jag ser på klockan. Ännu en timme till Amsterdam. Och då går det blixtnsnabbt upp för mig: nödlandning. Jaså, Daimler var inte mer att lita på än så? Klarar piloten det här? Vad är han för slags karl egentligen? Är han situationen vuxen? Nu kommer man förstås för sent till nattåget från Hamburg.

I rasande fart närma vi oss jorden. Snudda obehagligt nära några hustak. Motorn stoppar och strax därpå tar planet mark. Var i

Herrans namn ha vi dumpit ner i det flacka landet med sina feta ostar och senfödda Rembrandtsättlingar? Med sina svällande tulipanlökar och välmående likörfabrikanter?

Maskinen gör en sväng av farten. Folk kommer springande. På något avstånd dyker en jättstor hangar fram med höga bokstäver på gaveln: Amsterdams Aeroclub.

Så går det när man slumrar till och dessutom har hård medvind, som skjuter på så att man kommer en timme för tidigt till närmaste huvudstad. Klockan är fem minuter i tolv medeleuropeisk tid, och färden har således tagit obetydligt över två timmar. Nästan rekord.

Bredvid hangaren ligger en liten flygres-taurang där vi fyra passagerare snart sitta och njuta både ost och Bols och äkta Amsterdamscigarrer. Ty man bör ta seden dit man kommer.

Under tiden får den röda trollsländan dricka sig otörstig på bensin och jämt en timme senare svävar den åter mot sitt mål. Nu syns Amsterdam mycket tydligt. Men häruppifrån ser det inte större ut än Trosa, och de bolmande atlanterjättarna göra intryck av barkbåtar i en ankdam. Bilarna äro skalbaggar och människorna myror, som kravla över ett rutat papper.

Ut över Zuider Zee susar färden. Innan havet ligger som en väldig silvertallrik där flottor av fiskebåtar skära fina rispor i den blanka ytan. Den skiftar svagt i opal och får på grundare ställen en akvamarinblå färgton över sig. Sedan kommer det enformiga lapptäcket igen, och inte förrän Elbes breda mynning dyker opp blir det mera liv i tavlan. Vi flyga nu på låg höjd så att man mycket väl kan urskilja både flodbåtar och prämar och t. o. m. deras pipbolmande skeppare. Jättestaden Hamburg, som även från luften gör ett imponerande intryck, ligger svept i ett sepiafärgat töcken av rök, och snart ha vi landat välbehållna på tysk jord utan så mycket som en ansats till sensation — om man fråntar, att planet fortfarande är en timme före sin tid. Klockan visar tio minuter i tre. Resan har alltså sammanlagt tagit fem timmar. Men drar man ifrån uppehållet i Amsterdam, blir den verkliga flygtiden ej mer än fyra med en genomsnittshastighet av omkring 220 km. i timmen.

Ja, så enkelt var det hela. Och hade det då funnits en svensk linje som trafikerat sträckan Hamburg—Malmö, hade man kunnat vara i Skåne samma kväll och i Stockholm nästa morgon. D. v. s. efter jämt ett dygns resa. Men nu finns det bara en dansk rout, som inte passar ihop med Daimlers. Och därför måste man vackert sätta sig på tåget och bli klädd på en bunt extra tilläggsbiljetter av de tyska järnvägsmyndigheterna, medan billjonerna rulla lika fort som hjulen under vagnarna.

Goda Generalpostdirektören, få vi verkligen hoppas på den där luftlinjen till våren? Den är inte bara nödvändig utan också en hederssak för vårt land. Men den skall vara förstklassig. Och svensk!

Crew

Ett utmärkt stärkande medel, tillverkat med stöd av nyare vetenskapliga erfarenheter, är järnmedicinen Idozan. Förener hög järnhalt med en utmärkt sammansättning, varigenom snabbt och överraskande resultat erhålles, på samma gång som Idozan blir billigast att använda. Mycket välsmakande och oskadligt för tänderna. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek. Nedsatt pris Kr. 3. 50.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

EFTER RIDÅFALLET. AV PRINS WILHELM

NORSK-NORSK IDEALISM OCH ordrika fraser karaktärisera Georg Stoulands skådespel Knut Kraft, som efter en del tvister mellan författare och teaterledare i onsdags fick sin premiär på Svenska Teatern. Sceniskt är stycket svagt med pinsamt utdragna resonemanger, vilka särskilt i första akten fira verkliga orgier. Först i tredje akten blir det mera liv i luckan med stenkastning och sönderslagna fönsterrutor, och i fjärde får man både fackeltåg och musik. Men genom det hela lyser författarens goda uppsåt, om vars ärlighet man ej ett ögonblick tvivlar. Skada bara att den ej utkristalliserats på ett dramatiskt verkningsfullare sätt. Ty man hinner bli grundligt utledsen på mannen, som predikar handling men i själva verket bara håller tal. Och som talar även när han någon gång handlar.

Knut Kraft är verkställande direktör i ett stort bolag och han lider av kronisk idealism. Han vill gagna sitt land, förbättra sina arbetares ställning, strypa humbugen och rensa det politiska livet från ogräs. Han vägrar att lyssna till skvaller och förtal, han tror på människornas lögn och blir därför ett offer just för dem, som han vill hjälpa. Han har också en fru, som inte förstår honom och en svensk väninna, som däremot förstår honom så mycket bättre, samt en gammal hederlig kontorschef Samuelson, vilkens uppgift det är att öppna sin förmans ögon för livets bistra verklighet. Ett intrigspel välter hela det stora bolaget över ända, arbetarna storma huset i vilket utmätningsmännen redan flytta möbler, Kraft själv håller tal medan hans hustru blir hysterisk och slutligen går sin väg, varefter hennes plats logiskt intages av den svenska grevinnan med det djävligt klingande namnet Brita Adlersparre, född Brahe. Hon ställer både hjärta och checkbok till den ruinerade idealistens föfogande, och båda emigrera till Amerika. Här borde skådespelet slutat. Men författaren anser tydligen att idealismen bör segra så pass eftertryckligt, att publiken också får se det. Och därför har han hängt en epilogartad fjärde akt på slutet, där Kraft och hans grevinnan återvända som triumfatorer efter sedan mannen gjort lycka på andra sidan Atlanten. Det blir blommor, intervjuer, uppvaktningar och deputationer i långa banor, som kulminera i ett fackeltåg och »Ja, vi elsker». För andra gången under pjäsens lopp håller Kraft tal från ett fönster och säger sanningens beska ord till den jublande folkhopen, varefter ridån går ned efter en något ansträngd slutreplik.

I huvudrollen gjorde Hugo Björne vad han kunde och lyckades stundom lyfta de långa anförandena till verkligt patos. Det var inte hans fel att Knut Kraft trots idealismen blev tråkig. Typen är som sådan allt för självmedveten för att kunna vinna vår sympati. Hans fru verkade mer nervös stockholmska än sportfrisk norska, då däremot den högättade grevinnan Björling-Adlersparre, född Brahe rörde sig med en världsdams avmäta grandezza och gav prov på ett sympatiskt och mjukt spel. Man hade blott önskat litet mera fläkt över gestalten. Arthur Cederborghs framställning av Samuelson var utmärkt, men varför ad-

vokaten Wildberg envisades med att aldrig taga av sig bilrocken är svårt att förstå. Om övriga biroller är ej mycket att säga. Mellanakterna voro onödigt långa och regien klickade betänkligt på ett par ställen, särskilt i första akten.

En tunn sådd premiärpublik applåderade stundtals intensivt t. o. m. för öppen ridå. Den skänkte allt erkännande åt styckets goda intentioner, men undrade nog i sitt stilla sinne om inte den Ekmanska fracken snart blir synlig på teatern igen.

*

När Samuel Johnson för något mer än hundrafemtio år sedan sålde Oliver Goldsmiths manuskript för 60 pund till en förläggare, anade han säkerligen ej vilket mästerverk, som i själva verket bytte ägare. Boken hette *The Vicar of Wakefield* och skulle så småningom komma att bli en av 1700-talets mest uppskattade engelska

Ur slutscenen i "Värdshuset Råbocken", där alla förvecklingar lösas och allt slutar i frid och fröjd. T. v.: Marlow (hr Winnerstrand), som förenats med Hardcastles dotter (fru Bosse), och t. h. herrn och frun på lantgården, mr och mrs Hardcastle, spelade av hr Browallius och fröken Borgström. (Almberg & Preinitz.)

romaner. Ännu mindre kunde han väl tänka sig att samme man, som skrev den beskedliga prästgårdsidyllen, några år senare skulle framträda som dramatisk författare med en pjäs, vilken ännu i våra dagar visat sig spelbar på nationalscenen. År 1773 fick »She stoops to conquer» sin premiär och rönt en dundrande framgång. Men först efter att ha legat någon tid i teaterns gömmor, ty man var rädd för den skandal, som skulle kunna uppstå på grund av styckets skämt med engelskt lantliv och småborgerliga förhållanden. Författaren själv fick endast kortvarig glädje av sin berömmelse. Han avled nämligen året därpå.

För oss förefaller det obegripligt att en teaterledning någonsin kunnat hysa betänkligheter mot styckets framförande. Ty lustspelet är så allt igenom harmlöst, att vi utan minsta tvekan skulle skicka våra barn dit för att roa sig en kväll. Men i det gamla

England var man mera pryd. Och det måste ihågkommas, att Goldsmith siktade mot tidevarvets fadda sentimentalitet, vilket naturligtvis på många håll skulle kunna tänkas åstadkomma en storm av ovilja.

»She stoops to conquer» har på svenska erhållit namnet »Värdshuset Råbocken» efter det förmenta värdshus, i vilket handlingen spelar. Redan från begynnelsen lär det ha vållat svårigheter att namnsätta pjäsen, och den svenska översättningen har tagit upp ett av Goldsmiths egna tidigare förslag. Och villigt erkännes, att detta varit ett lyckligt grepp, då det engelska namnet med sin allegoriska innebörd varit mycket svårt att adekvat återgiva. Det syftar nämligen på hjältinnans frivilliga förnedring till krogflicka, varigenom hon slutligen vinner sitt hjärtas utkorade.

Marlow och hans vän Hastings äro på väg till ett landställe, där den flicka bor, som familjeintressen och gamla släkttaritioner utsett till brud åt den förstnämnde resenären. De köra vilse och hamna på en liten krog, där en spefågel upplyser dem om att traktens förnämsta värdshus ligger blott en helt kort bit därifrån. De fortsätta dit och göra sitt inträde i Hardcastles hus i den tron, att det verkligen är det omtalade värdshuset Råbocken, som skall härbärgera dem. Men i själva verket ha de kommit till den påtänkta fästmons hem och det är hennes egen upptågsmakare till släkting, som lurat dit dem. Nu följa förväxlingar slag i slag. Marlow, i vilken typ man får antaga att författaren delvis framställer sig själv, är emellertid ohjälpligt tafatt och bortkommen i fint sällskap då han däremot befinnes vara ett riktigt lejon när det gäller att kurtisera krogarnas mera lättfotade nymfer. Den vackra dottern Kate ikläder sig därför en tjänarinns skepelse och när hon märker, att den tafatte fästmannen börjar hysa varmare känslor för henne än stundens, föra hennes goda huvud och sprittande humör det hela till ett lyckligt slut. Men dessförinnan har den hederlige lantjunkaren och hans fjolliga hustru genomlidit några plågsamma timmar under vilka de måst finna sig i att bli behandlade med den mest hänsynslösa överlägsenhet av sin blivande måg, som hela tiden tagit dem för ett uppblåst krögarpar.

Lustspelet är som tidsbild ypperligt, men naturligtvis är dess konstruktion hopplöst föråldrad med sina naiva förväxlingar och burleska upptåg, som tangerar farsen. Ändå framstå människorna märkvärdigt levande och man får väl antaga, att de ursprungligen kopierats direkt ur författarens egen bekantskapskrets. Han förde ju för det mesta ett kringflackande vagabondliv och hade därför tillfälle att samla rikt stoff. Varje figur har sin karaktär, och individualiseringen har sträckt sig ända till Hardcastles tölpiga betjänter.

Fru Bosses Kate var en liten förtjusande Meissendocka, direkt hämtad ur någon samlares porslinskabinett. Men det var en docka, som kunde både tala och skratta, niga och kokettera och få såväl fästmannen som salongen att känna sig varma om hjärtat. Hon sekunderades av Tyra Zanderholm, och Hilda Borgström gav som den fjolliga, uppblåsta, modegalna lantjun-

Våra Möbeltyger och Gardiner

äro i förhållande till kvalitet de **billigaste**. Prover sändas. Precisera godhetsfullt vad Ni önskar.

Söreningen Konstfiften, Göteborg.

5: -

Ett gediget och billigt praktverk

Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.

Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Stlm. Fraktfritt Kr.

5: -

DET OBEGRIFLIGA. AV ERNST DIDRING

(Forts. o. slut.)

JAG KIKADE OCH KIKADE. DET var stort omöjligt att upptäcka något. Jag tyckte själv, att det var märkvärdigt, och trodde ett tag, att det var mina ögon, som strejkade. Solljuset på den vita snön är ofta farligt för ögonen, och snöblindhet var icke ovanligt, om man icke passade på gott. Jag trodde, att jag fördärvat mig under krypanDET över snökammen, sedan jag tappat snöglasögonen.

För att få visshet bad jag honom tillkalla en av soldaterna hos honom. Löjtnanten gick. Det dröjde en god stund, innan han kom tillbaka med det beskedet, att han omöjligt kunde få tag i dem. Och så log han igen. Jag frågade honom vad han menade.

Han ruckade på axlarna, skrattade ännu mer uppsluppet och pratade långa rämsor gallimatias. Det hela började bli misstänkt. Löjtnanten var sig icke riktigt lik. På vad sätt kan jag icke ange nu. Jag hade en känsla av, att han på något vis drev med mig. Han var känd inom hela regementet för att vara en stor spjuver. Översten hade en gång blivit ursinnig på honom för att löjtnanten hade härmat honom — fullständigt illusoriskt för övrigt.

Det förstår ni, att jag icke kunde ur disciplinens synpunkt låta honom få driva med mig, allrämst vid ett sådant tillfälle. Jag beordrade honom ögonblickligen att kommandera upp en av de fyra soldaterna. Han skyllde på att de voro långt ned och säkert sågo rysliga ut just nu. Jag började bli arg och befallde honom att skaffa upp en av dem hur han än såg ut, antingen han såg ut som en ängel eller en djävul, hel eller trasig, bara han kunde ge besked. Jag måste ha någon, som kunde döma mellan löjtnanten och mig. Jag var visserligen säker på att jag hade rätt men ville i alla händelser ha bevis. Löjtnantens observationspost var av oerhörd vikt. Hela artilleriet inom de närmaste kvadratmiln dirigerades så att säga av honom. Var han utsatt för synvillor, var det naturligtvis min plikt att genast ersätta honom med en annan.

Nå, han gick ut. Han såg besynnerlig ut, nästan hånfull. Jag fick vänta länge. Kallt var det, och jag gick stampande fram och tillbaka. Några gånger stannade jag verkligen och tittade med kikaren genom

karfrun både färg och humor åt sin roll. Hennes man spelades av Browallius. Denne äger visserligen inte en Personnes finslipade konst men besitter ändå en god portion torrolig komik, som kom till sin rätt. Winnerstrand var en elegant 1700-talsfigur, som snubblade lagom på målet när han tafatt konverserade Kate Hardcastle men som gärna kunde brett på litet mera när han gjorde serveringsflickan Kate sin självsäkra kur. Och hans vän Hastings återgavs korrekt fast en smula torrt av Gustaf Molander. Som styckets harmlöse spefågel hade Kåge en lyckad mask.

Regien var god och uppsättningen stil-trogen; särskilt första aktens krogscen förtjänar en eloge. Men behöver det verkligen skrattas så bullrande åt några medelmåttiga kvickheter, som publiken själv knappast har någon glädje av? Först när Winnerstrand tog hand om spelet, fick den fullsatta salongen roligt på allvar.

PEWE.

Författaren avslutar här den skildring av en tragedi i "den eviga snön", som han påbörjade i föregående nr. En österrikisk artillerikaptan berättade där ett krigsminne om en ung löjtnant, vilken han hade som kamrat å en förläggningsort i Alperna där de höllo utkik från var sin topp. En dag kom order från huvudkvarteret att vid misstänkta rörelser i dalgången bestryka den med artillerield. Löjtnanten meddelade kaptanen att han sett en fientlig kolonn i framryckning. Kaptanen klättrade därför över snökammen bort till hans topp.

gluggen. Det var fortfarande lika omöjligt för mig att se några människor i dalgången. Bäst jag stod där och tittade för femte eller sjätte gången minst, hörde jag dörren öppnas bakom mig. Det var löjtnanten. Han såg ytterst märkvärdig ut. Ena byxbenet bar en stor lucka på knäet och händerna voro skrämiga. Det såg ut som om han haft en besvärlig klättertur. I ena handen höll han ett gevär och i den andra en svart pälsmössa, sådan som soldaterna ha. Utan ett ord lyfte han de båda föremålen.

— Var är karmen? frågade jag.

Han gick långsamt fram mot mig med de båda föremålen sträckta framför sig. Men nu log han inte längre. Hela hans ansikte var igenfruset, kallt, utan liv. Endast ögonen brunno.

När han kom fram till mig, satte han geväret med en duns i golvet. Den andra handen skakade pälsmössan.

— Detta är vad, som finns kvar av de fyra soldaterna. Själva ligga de därnere — därnere.

Jag erkänner, att jag började känna mig obehaglig till mods. Antingen drev han det allra rysligaste skoj med mig eller också — nå, ni skall strax få höra.

Jag hade som vanligt min revolver i fodralet. Löjtnanten hade sin. I det fallet var vi jämnspeelta. Däremot var han en jätte att skåda, medan jag som ni ser, hör till de mer diminutiva varelserna.

Jag stöppade in kikaren och frågade lugnt:

IDUN
DAMERNAS EGEN.

Idun hjälper.

Idun råder.

Idun vägleder.

Fråga mig om allt.

Jag svarar på allt,

säger Idun.

1924

— Menar du, att de störtat ned?

Han nickade till svar.

— När? Under snöstormen?

— När? upprepade han. — Det vet jag inte. Jag har annat att göra nu.

Därmed gick han fram till gluggen, slängde mössan boråt britsen, sköt undan mig med handen och såg ut.

— De ha redan hunnit över gränsen igen, sade han. — Både kvinnorna och gubben. Nu smäller det!

Innan jag hann hindra honom, kastade han geväret till axeln och brände av hela magasinet i ett sträck.

Då förstod jag på en gång. Jag ville dock göra ännu ett försök att tala förnuft med honom.

— Inbillar du dig verkligen, att du kan träffa på det avståndet? frågade jag. — Det är åtminstone femtusen meter.

Han svarade inte. Han laddade om febrilskt.

— Döda — döda —, mumlade han för sig själv. Så sköt han igen bort magasinet.

— Träffade du? frågade jag, och gick honom närmare. Det är alltid bäst att vara vänlig mot människor, som tappat förnuftet.

Han vände sig om häftigt. Ansiktet hade blivit likblekt, och det ryckte kring mun-giporna. Han lutade sig fram och tog mig i armen.

— De dör inte — de dör inte, viskade han, det är det förskräckliga. En gång förut i dag har jag skjutit bort dem redan — tre gånger i går, men alltid kommer de igen. Gubben i synnerhet är seglivad. Han har inte fallit en enda gång, fast jag är säker på att jag träffat honom. I går var de över gränsen flera gånger. Bondkvinnorna, som du inbillar dig att det är, föll, men gubben han håller sig kvar. Han är odödlig. Odödlig, förstår du. Den gamla historien om plogen och svärdet. Om tusen år skall plogen skovla upp mina kulor. Plogen är starkare än svärdet ser du, plogen —. Det hela är meningslöst, meningslöst. De dör inte.

Han strök sig över ansiktet som om han ville ha bort en syn. Jag tog fram kikaren på nytt och tittade ut genom gluggen.

— Lugna dig, sade jag. — Den här gången träffade du. Gubben är död. Jag ser honom inte. Han ligger nog under plogen.

Löjtnanten såg på mig misstroget, men så släppte han geväret, som föll hårt i golvet, och stapplade bort till britsen, som stod ett stycke in under väggen. Han kastade sig raklång på rygg på den. Om en stund fick han frossbrytningar. Jag bredde över honom några filter.

— Du träffade soldaterna bra också, sade jag.

— Döda — döda —, mumlade han och slöt ögonen.

— Varför dödade du dem? frågade jag.

Han slog upp ögonen och stirrade på mig förvånad.

— Varför?

— Ja, varför? Var det någon särskild anledning?

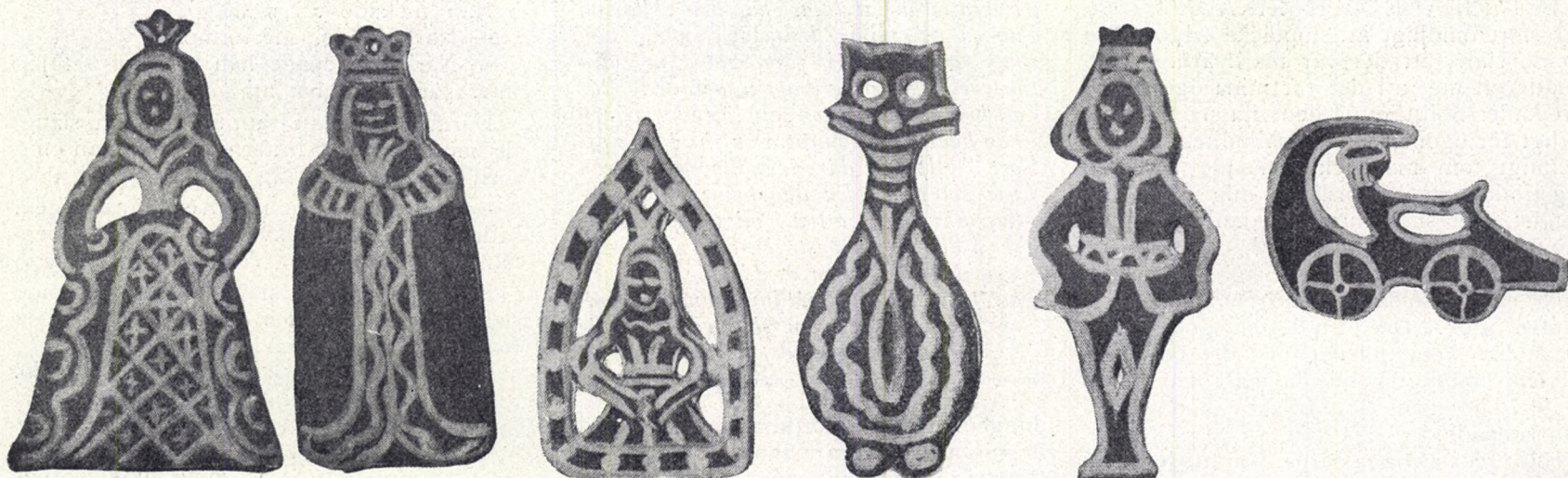
— De ville storma utkiksposten. Dagen efter snöfallet kom de uppför nordsidan. De klättrade på varandras axlar för att ta sig upp.

— Och så sköt du alla fyra?

— Vad skulle jag göra? Jag var ensam. Jag kunde inte gärna låta dem ta utkiken.

(Forts. sid. 1202.)

Här ses från vänster drottning och kung i Pepparkakslandet, fången prinsessa, katt, prins och pepparkaksbil.

NU ÄR SNART JULEN HÄR OCH den kan ju ej firas utan pepparkakor. Här ses några nya och lustiga idéer till barnens julpepparkakor, hämtade ur en trevlig bok »Med nål och pensel, sysselsättningar för ungdom,» som samlats av Svea Olson och

utgivits på Lindblads förlag i Uppsala, en riktigt trevlig julklappsbok för resten. För att göra dessa kakor, klipp mönster i styvt papper något större än de här avtryckta gubbarna, lägg dem på den utkavlade degen och skär med spetsig kniv

ut figurerna. »Målarfärgen» till prydnaderna består av äggvita och pudersocker, som röras ihop och spritsas genom pappersstrut på de gräddade kakorna, som sedan få torka i sakta ugnsvärme.

Prinsessan och olycksfågeln.

Av H. K. H. Drottningen av Rumänien.

»Hoo—oo!» Hörde Ni?

Det var ropet från den svarta olycksfågeln, som bär en krona av lågor på sitt huvud.

»Hoo—oo! Hoo—oo!» Och när han flyger över ert tak, är det ett mycket dåligt tecken.

Lilla prinsessan Magda, som satt vid sitt tornfönster och broderade med en guldtråd på silvertyg, hörde den svarta fågeln skrika. Det skrämde henne så, att hon stack sig i fingret, och tre stora bloddroppar föllo på silvertyget i hennes knä.

Knappast hade de tre bloddropparna rört vid silvertyget förrän de förvandlades till tre röda blommor. Å, vilket under detta var! Och när den lilla prinsessan böjde sig ned för att inandas deras doft, började de tre blommorna att tala.

— Om du tar mig i din hand, sade den ena, skall jag föra dig till det land, där den svarta olycksfågeln bor.

— Om du sätter mig bakom ditt öra, sade den andra, så kan du förstå allt vad den svarta fågeln säger.

— Om du lägger mig vid ditt hjärta, sade den tredje, skall du icke känna någon rädsla för den hemska fågeln.

Så höjde de små blommorna tillsammans sina små röster och sade: — Vi vilja att du skall gå till den elaka svarta fågeln, ty du ensam kan röra hans hjärta.

Prinsessan Magda lyssnade uppmärksamt och gjorde som blommorna sade. Hon tog den första i sin hand, den andra satte hon bakom örat, och den tredje lade hon vid hjärtat.

Så steg den lilla prinsessan nedför den branta torntrappan, följde den smala gångstigen genom skogen och kom till den höga nakna klippan, på vilken den svarta olycksfågeln bodde. Och kronan var som en röd eldslåga på hans huvud.

Å, vilka grymma ögon fågeln hade! Och han öppnade och slöt oupphörligt sin hemska näbb som om han tänkte uttala rysliga hädelser. Men eftersom blomman låg mot hennes hjärta var den lilla prinsessan icke det minsta

Jag tycker Idun är så trevlig
säger mamma. Och mamma och jag sa desamma. Mamma tycker om Idun för där skriver väldans många bussiga tanter och farbröder. Och jag tycker om Idun för där blir så många sagor och gubbar och pristävlingar nästa år. Och på vår julklappslista i år ska stå **Kom ihåg IDUN för 1924!**

En kindergartentåda-

En synnerligen trevlig kartong, innehållande 7 olika arbeten för barn i åldern mellan 4 och 10 år kan erhållas fraktfritt mot insändande av kr. 2,50 till Iduns mönsteravdelning, Stockholm. Först ha vi i den blommiga kartongen ett trevligt almanacksomslag, så en nålbok, en servetterring, en sexkantig ask och en fotografiram. Dessa arbeten skola sys och garn och sidenband i olika färger medfölja. Vidare finns det en korg av silverpapp, som arbetas med stickor och remsor. Till slut finnes en modell på ett trevligt julkort, som barnen själva kunna färglägga. Kartongen är lämplig att giva barnen redan nu, så att de själva kunna förfärdiga julklappar till släkt och vänner eller också som present först till julen.

rädd. Den svarta fågeln kastade huvudet framåt och sedan skrek han med vredgad röst:

— Varför har du kommit klädd helt i silver och guld liksom en drottning? Gå bort härifrån, ty jag är den svarta olycksfågeln. Jag är en skräck för varje människas hjärta.

— Jag är icke rädd för dig, sade den lilla prinsessan, — och jag vill komma upp och sitta bredvid dig på din höga, nakna klippan.

— Ingen har någonsin velat sitta bredvid mig, ropade fågeln, men kom, om du vill, men akta dig att inte lågan i min krona tänder eld på din gyllene dräkt.

Så klättrade den lilla prinsessan utan fruktan upp på den höga nakna klippan och satte sig vid den elaka fågelns sida. Hon lade sina tre röda blommor i knäet, vände sig om och såg utan rädsla in i fågelns grymma ögon.

Så blåa voro Magdas ögon, så ömma och milda, att den svarta fågeln kände en stor smärta genomborra sig, och plötsligt började hans hjärta smälta liksom ett isstycke, och två stora tårar rullade ur hans ögon ned på den lilla prinsessans hand. — Det är ledsamt och ödsligt att vara elak, — sade han, och att vara den största skräck för varje människas hjärta.

— Sluta då upp att vara elak, sade Magda. — Om du gör det, skall jag älska dig av hela mitt hjärta. — Och medan hon sade detta, lade den vänliga lilla prinsessan båda armarna om den stygga fågelns hals. Knappt hade hon gjort det förrän den svarta olycksfågeln undergick en besynnerlig förändring. Hans fjädrar blevo blekare och blekare tills de voro alldeles vita, och eldskronan på hans huvud förvandlades till en kranas av röda blommor lika dem, som lågo i den lilla prinsessans knä.

— Nu när du har blivit vit som en ängel, sade Magda, måste du lova mig att aldrig mera flyga över människornas hus och skrämma dem; och varje kväll, då månen går upp, skall jag komma och sitta på den höga klippan bredvid dig, därför att jag håller så mycket av dig...

Så att om ni, när månen går upp, kommer förbi den stora nakna klippan, sedan ni gått igenom skogen, finna ni den lilla prinsessan sittande bredvid den svarta olycksfågeln, som blivit alldeles vit.

GRÖNA LINGONKRANSAR OCH RÖDA JULSTJÄRNOR

HUR MAN KLÄR HEMMET I JULENS BÅDA FÄRGER.

En julstjärna i crêpepapper.

FÖR ATT GE HEMMET DEN PRÄGEL av högtid och fest, som julen, hemmets fest, fordrar, är det inte nog med storrengöring och proviantering — det skall också till det speciellt dekorativa inslag, som till sist sätter liksom stämpeln av jul på det hela.

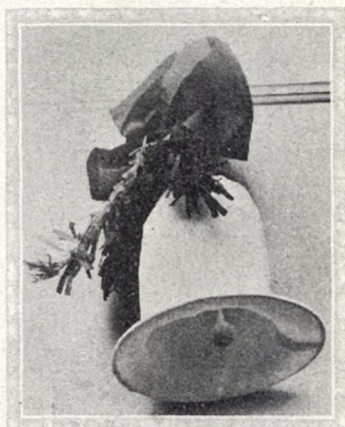
Till lingonkransarna behöva vi duktigt med lingonris. Till en krans av vanlig storlek för taklampan göra vi i ordning åt oss en bit svart hattkarkas, gärna dubbel, av omkr. 60—70 cm. längd och förfara därefter som vid kransbindning i allmänhet. Med stark tråd fästa vi små ruskor av riset, som förut gjorts i ordning med tämligen korta stjälkar, den ena tätt bredvid och något under den andra, så att kransen blir tät och tjock runt om. När den sedan är hopfästad, kommer turen till de röda dalabanden, som lindas några varv omkring kransen och som även tjäna till att hänga den uti och att bära upp klockorna. Dessa köpa vi i vilken leksaksbutik som helst, men vi kunna även göra dem själva. Detta går så till att vi över en bit mjuk vit karkas viker ett crêpepapper dubbelt, sträcker det över kanten så mycket det tål, varefter det jämte karkasen fästes ihop till en ring. Ovanför ringen, där papperet ej är sträckt, faller det in och antager på så sätt påtagligt konturen av en klocka. Toppen rynkas samman omkring den karkasbit, som lindad med crêpepapper och avslutad med en hård pappersboll, utgör kläppen i klockan. Stora vita klockor utförda på detta sätt göra sig utmärkt som ensam dekoration under

En handtryckt jul-bordlöpare.

en taklampa, om de fästas med en frisk grön kvist av gran eller fur och en röd bandögla.

Den röda poinsettan eller julstjärnan har på sista tiden blivit en gärna sedd tillök-

En trevlig julklocka.

ning bland våra traditionella julblommor, hyacinten och konvaljen. Då den dock icke kan tävla med dessa vad doften beträffar, blir den allt oftare eftergjord i crêpepapper och åstadkommer med sin klara röda färg en välgörande färgfläck under de mörka vinterdagarna. Bladen klip-

Granmotiv i crêpepapper.

pas lansettformiga och stödjas på baksidan av en mycket tunn ståltråd, vid vilken de fästas med syndetikon. Ståltråden bör förut rödfärgas medelst i denaturerad sprit smält lack. Ståndarna viras hårt av gult crêpepapper och stjälk och blad äro gröna.

För både små och stora finnes det fullt upp att göra med julens förberedelser. Det som utan större risk kan lämnas i händerna på smättingarna är dekoreringen för julkalasen. Att en lysande sådan kan åstadkommas för en ringa penning med tillhjälp av endast crêpepapper kan man övertyga sig om vid en titt in i Gemlas leksaks-magasin. På samma gång kan man där hämta en mängd uppslag och nya idéer. Se på den breda vita remsan med granmotiv i grönt. Fästad kring alla köks-hyllorna kommer den att sätta köket i feststämning för hela helgen. För rumsdekorationen finna vi en slags nya fjäderlätta girlander i alla regnbågens färger. Dessa fästa vi dussinet fullt från taklampan i mitten och låta dem stråla ut åt alla håll och kanter. En avgjord fördel ha de gentemot andra pappersdekorationer ty de äro tack vare någon sorts inpregnering icke eldfarliga.

Till julbordets dukning få vi icke glömma den dekorativa bordlöparen i prunkande färger. En vacker och originell idé visar den å bilden här ovan återgivna löparen. Den är handtryckt i flera färger och motivet är något i släkt med de gamla dalmålningarna. Bondspelemannen har med sin fela tagit plats under julstjärnan och nedanför svänga paren muntert omkring. MYX.

TEDOCKAN — EN

NÄPEN JULKLAPP

DET MODERNASTE av allt modernt är prydnadsdockan använd som tehuv eller kanske nåldocka. Så är den till på köpet lätt och rolig att göra och kan bli en utsökt läcker julklapp. Helst väljer man väl till tedocka ett sådant där underverk till krinolindam med peruk och spetsar och girlander. Om man vill göra en själv, behöver man inte köpa annat än ett dockhuvud med armar och händer, som höra till; och en stålträdsställning till själva huvudet. Därtill måste man ha tunn vadd eller flanell och sidenfoder till den inre klädseln. Vidare en stor vacker sidenbit till kjolen, i en färg

Madame Pompadur t. v. är en nåldocka från Petit Bon Marché i Stockholm, liksom nåldockan t. h. som även kan användas som tedocka. Tedockan i mitten är från Bikupans julutställning. Alla tre kunna användas som modeller för hemgjorda te- eller nåldockor.

som passar till det rum dockan skall stå i, en mindre till livet, som sys med sprängveck, och till sist några luftiga spetsar och rosenknoppar för att fullborda mästerverket.

Bland det näpnaste man kan se äro de små nåldockorna, av vilka här visas ett par. Svårt att göra dem själv är det inte. En stor rund påse med platt botten fylles med vetekli — alltsammans döljes därefter av den vidlyftiga sidenkrinolin. Men när detta är färdigt kommer den mera bekymmersamma frågan hur man skall kunna få tag i det lilla och sköna dockhuvud som bör kröna verket. HEIA.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

ANNA CARLSTRÖM.
Fru. Hvetlanda. Änka efter
folkskollärare Joh. Carlström.
95 år den 14 dec.

HÉLÈNE THAM.
F. Murray, Stockholm. Änka
efter bruksägaren V. H. S.
Tham.
80 år den 16 dec.

ELIN LINDHAGEN.
F. Schönmejr. Stockholm.
Änka efter justitierådet C. A.
Lindhagen.
80 år den 17 dec.

IDA POSSE.
Fröken. Nyköping. Dotter till
överstelöjtn., friherre C. F.
Posse.
75 år den 14 dec.

SIGRID LUGNER.
F. Ingelotz, Uddevalla. Änka
efter musikdirektör August
Lugner.
70 år den 11 dec.

CECILIA BLOCK.
F. frih. Sparre. Kinna. Änka
efter prosten A. H. Block.
70 år den 16 dec.

ALMA NILSSON.
Har gjort sig känd och upp-
skattad som innehavarinna av
en handelsträdgård i Arboga.
60 år den 6 dec.

ELLEN von MATÉRN.
F. Börjesson. Änka efter kap-
tenen B. J. H. von Matérn.
60 år den 13 dec.

ANNA WICKBOM.
Fru. F. Frisk. Föreståndar-
inna. Norrköping.
60 år den 14 dec.

ESTER HJORTH.
Fröken. Musiklärarinna.
Landskrona.
50 år den 16 dec.

ESTER SVALLING.
Gymnastikdirektör. Stock-
holm.
50 år den 18 dec.
Text sid. 1203.

ELSA ARNÉR.
Vid bowlingtävlingar i Stock-
holm den 1 dec. slog fröken
A. sina manliga medtävlare
och nådde dagens högsta in-
dividuela resultat, 520 poäng.

ANNA HERMOD.
Direktör vid Hermods Kor-
respondensinstitut, Malmö,
som den 1 dec. firade 25-års-
jubileum. Fru H. är änka
efter grundläggaren, direktör
H. S. Hermod.

ANNA MONTELIUS.
Har tilldelats medaljen i guld
av 5:te storleken med inskrift
Illis quorum meruere labores.
Fröken M. har i nära 30 år
varit anställd hos Norstedt
& Söner.

AMANDA BOIVIE †.
F. Anderson, Stockholm. Än-
ka efter handlanden Axel
Boivie.
* 1838. † den 27 nov.

CHARLOTTA BÄCK-
MAN †.
F. Silfverbrand. Nordmaling.
Änka efter telegrafkommis-
sarien W. O. A. Bäckman.
* 1845. † den 23 nov.

HEDDA NEIJBER †.
Fru. Stockholm. Änka efter
kamreraren E. Neijber.
* 1845. † den 26 nov.

DORA BRÉSKY †.
Fru. Landskrona. Änka efter
grosshandlare I. H. Brésky.
* 1847. † den 23 nov.

ELISABETH HOLLBERG †.
F. Bergström. Karlskrona.
Änka efter apotekare G. W.
Hollberg.
* 1855. † den 11 nov.
(Ungdomsporträtt.)

NANNA BENDIXSON †.
Maka till fil. dr. Artur Ben-
dixson, Stockholm. Fru B.
var dotter till red. August
Sohlman.
* 1860. † den 27 nov.

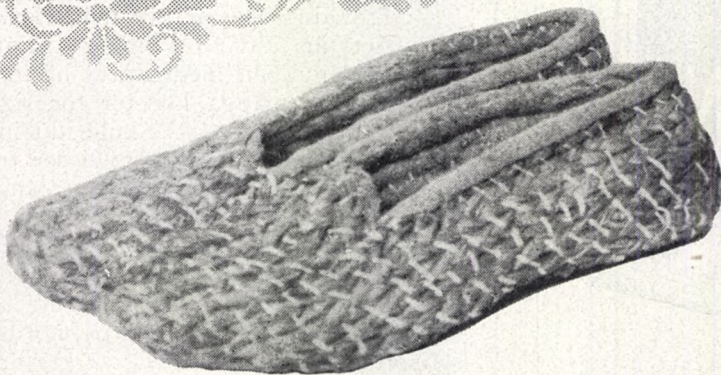

HEMBITRÄDENA PRISBELÖNAS

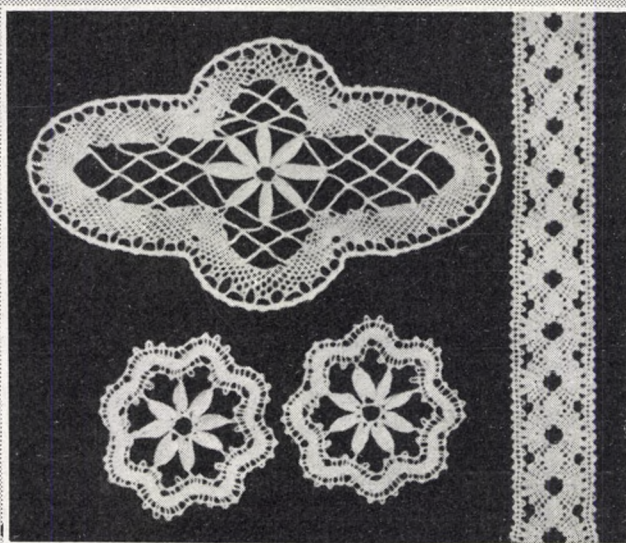
VACKRA PROV PÅ SKICKLIGHET OCH SMAK SOM RESULTAT AV IDUNS HEMBITRÄDESTÄVLAN.

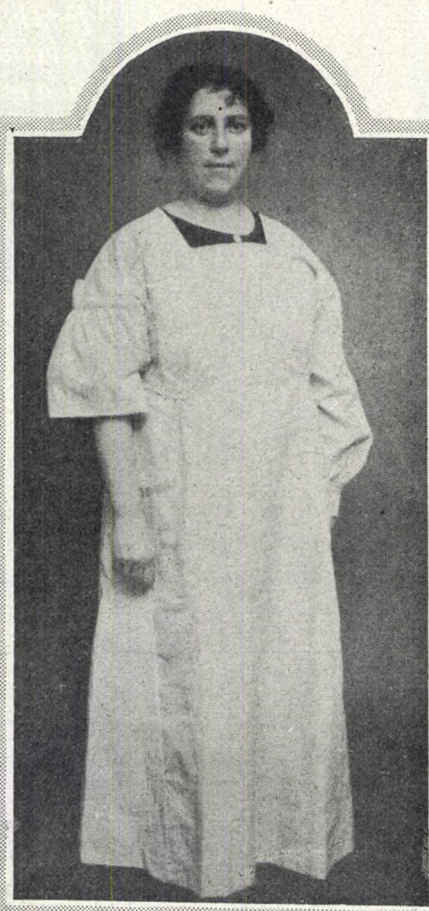
I hembiträdenas handarbetstävlan tillerkändes första priset — 25 kronor och Iduns Kokbok — ett utsökt väl sylt förkläde och en mössa, allt med hälsömmar, som insänts av den 20-åriga Maria Wessberg, Marieberg, Sthlm.

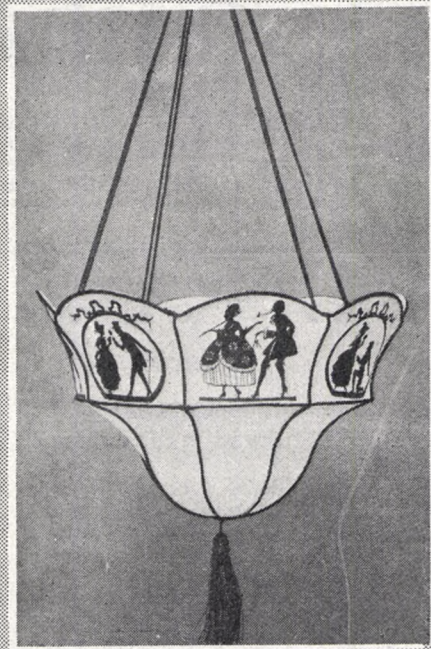
Dessa trevliga halmtofflor ha insänts av Gert Hånell, Kalmar, och vunnit extrapris.

Det är inte ofta man ser så väl knypplade spetsar som de med extra pris belönade, vilka inskickats av Inga Månsson, Landskrona.

Som den mest praktiska och bäst sydda overallen vann denna arbetsdräkt i blå- och vitrandigt bomullstyg, med rymliga, sneddade fickor och praktisk ärmknäppning första pris, 25 kronor jämte Iduns Kokbok. Den är insänd av Järöken Wiran Pettersson, Stortorget 18, Örebro.

Bländ flera vackra handarbeten som signaturen »Vid aftonlampan» insänt till tävlan var även denna vackra lampskärm i vitt siden med svarta silkesnören och svarta silhuetter, utförd efter anvisningar i Idun. Den skaffade den skickliga sömmerskan Iduns Kokbok i extrapris.

Kudde i linne med venetianskt broderi, insänd av Karin Sundeman, Sthlm, fick extrapris.

IDUNS HANDARBETSTÄVLAN för hembiträden har omfattats med det livligaste intresse av hembiträden landet runt, som sänt redaktionen de mest växlande prov på sin skicklighet i att hantera nålen. De nyttiga plaggen, linnen, overalls, förkläden, serveringsmössor, ha gjort samma goda intryck som de mera »flärdfulla»: broderier, spetsar, kuddar och dukar, och det är med verklig belåtenhet över resultatet som Idun skridit till prisutdelningen, för vilken det i ord och bild här bredvid redogöres.

Detta är en sydd trasmatta i milda grå och skära nyanser, mycket stor till formatet och välgjord. Den erhöi extra pris.

LUNDAHS

EN GARANTI
för
förstklassigt
fabrikat är
namnet
GAHNS

Välj, då Ni köper julklapp, en tvärsort ur vår stora sortering, en parfym eller en crème med vårt namn, och gåvan blir omtyckt och välkommen.

SATURNUS
LIKÖR-EXTRAKT

Att brygga likörer misslyckas aldrig om man använder Saturnus Likör-Extrakt. Dessa framställs på samma sätt som originallikörerna, och den färdiga likören blir lika god.

"Then lilla Likörboken"

Intressant rådgivare, gratis hos Eder handlande eller från fabriken.

Plakett över Kronprinsparet i brons
HERMAN BERGMANS KONSTGJUTERI, Kungsgatan 2
Pris i Brons 15:— Försilvråd Brons 20:—

Varje kvinna vet att
DIRIGOLD
med sina förnämliga modeller, sin höga kvalitet och enastående hållbarhet är den yppersta av alla julgåvor.

Egna utställningar i Stockholm, Hamngatan 5; Göteborg, Ö. Hamngatan 27; Malmö, Södergatan 10; Hälsingborg, S. Storgatan 9; Örebro, Storgatan 23.

Dessutom försäljes Dirigold av välsorterade affärer i branschen. Alla våra tillverkningar äro stämplade Dirigold.

A.-B. ALCOMETALLER, ÖREBRO

Det obegripliga.

(Forts. fr. sid. 1197.)

Du vet, att jag har hela ledningen av artilleriet från postrummet.

— Jovisst. Men jag tyckte, att du sade mig, att du skickat ned dem för att reparera linjerna efter snöfallet.

— Ja, men det var andra, som kom igen och klätt ut sig i deras kläder. De hade naturligtvis dödat de mina.

— Tror du? Det är rätt märkvärdigt.

— Det är inte alls märkvärdigt. Du minns väl gubben med svarta hästen nyss. Åh! De har många konster för sig.

— Jojo, sade jag. — Skulle du inte försöka att sova ett slag nu. Du ser trött ut. Och jag är här nu. Du är inte längre ensam. Sov du.

— Kanske det — kanske det. Jag har inte sovit på många, många nätter. Men pass bara på, det råder jag dig! Satan har många ansikten. Där på nordsidan i synnerhet där — —

Han slöt ögonen och föll genast i sömn. Jag gick ut och semaforerade ned till de mina att genast skicka upp till mig en väbel och tio man. Jag tordes inte begagna telefonen inne i postrummet. Sedan gick jag upp på nordsidan av toppen för att se efter om det skulle finnas några spår av de fyra soldaterna. Där fanns just ingenting. En brant stig slingrade sig nedåt mellan klippblocken. På ett ställe låg några hackor och ett spett samt en rulle blank koppartråd. Det var allt. Jag får verkligen erkänna, att jag i det ögonblicket avskydde både branterna och stupen och den eviga snön.

Nå, efter några timmars väntan hade jag korpralen och hans män uppe hos mig. Jag sade dem, att de fyra soldaterna ramlat ned under sista snöstormen och att löjtnanten blivit konstig. Vi surrade armarna stadigt på honom, medan han sov, och började sedan släpa honom mellan oss nedåt, medan väbeln och några av hans män fick överta utkiken för tillfället. Det blev inget behagligt arbete att få löjtnanten med oss. Han skrek och levde och bråkade. Vi hade ungefär hunnit mitt på bergskammen och kröp på alla fyra med löjtnanten emellan oss över det brantaste stället, då han plötsligt slet sig lös och vräkte sig utför branten så våldsamt och oförmodat att ett par av soldaterna höll på att göra honom sällskap. Lyckligtvis högg de sig fast i sista stund. Löjtnanten däremot rutschade utför med hisklig fart, studsade mot ett klippblock och försvann.

Jag hade en del besvärligheter med att förklara saken för mina överordnade. Det där, som löjtnanten talat om plögen och svärdet, skulle de aldrig begripa. Uppriktigt sagt har jag själv aldrig riktigt begripit hela historien. Han hade skjutit de fyra soldaterna i sinnesförvirring eller hade snö-

Iduns byrå och expedition,
Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonkontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre Utländska annonser:
å textsida. Beständ plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textsida, 20 % förhöjn.
och Plattsökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:—	Helt år 17:50
Halvt år ..... 8:—	Halvt år ..... 9:—
Kvartal 4:25	Kvartal 4:75

STEINWAY & SONS
STORT LAGER I ENSAMAGENTUREN
LUNDHOLMS PIANOMÅGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 79

En välkommen julklapp
till Eder man kan Ni erhålla gratis. Tillskriv generalagenten i Edert distrikt angående närmare villkor.

Generalagenter:
Östra & Norra Sverige:
H. Bager & Co., Stockholm.
Västra Sverige:
Jonsson & Krafft, Göteborg.
Södra Sverige:
Ⓣ **A.-B. Adolf Faxé**, Malmö.

Bottiner, Snowboots,
ELEGANTA, MODERNA,
I STÖRSTA URVAL

A/B KUNTZE & CO.
DROTTNINGGATAN 52, STHLM.

BECHSTEIN
FLYGLAR PIANON
HOFFMANN'S
MALMSKILLNADSG. 25 B

Hemfärgen HÄRVAN

INREG. VARUMÄRKE

Jämna, vackra och veckfria bli Edra plagg med denna av alla förbrukare högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka. Begär provkartor.

En påse å 35 öre färgar 1/3 kg. gods.

Hos alla handlande.

A.W. HERDINS FÄRGVERK
FALUN.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

stormen vräkt ned dem? Vad hade gjort honom tokig? Var det kylan, snön, ensamheten? Var det spänningen av att leva däruppe och ständigt vakta, eller var det därför att snöstormen tagit hans gossar? Eller var det endast därför att han börjat grubbla över detta enda ord — döda?

Det retar mig ännu i dag, att jag icke sporde väbeln, om han kunde se bondkvinnorna och gubben med vita skägget plöja. I brådskan att få ned löjtnanten glömde jag bort det. Och sedan blev det inte tid.

På förnatten kom det nämligen order om att ta dalen söder över under beskjutning. Två kolonner var på marsch mot oss. Och så började det vanliga enformiga pliggandet med kanonerna igen, men det kan ju inte intressera någon människa mer.

Jag har aldrig blivit klok på om löjtnanten såg rätt eller om han var galen. Varför i Herrans namn skulle han ge sig till att skjuta med gevär på femtusen meter? Bara det är ju vansinnigt. Inte sant? — — —

Det var ingen av oss, som brydde sig om att svara. Kaptenens fråga var endast retorisk och hade för längesedan besvarat sig själv.

Ester Svalling 50 år.

(Se foto sid. 1200.)

DEN 18:DE DECEMBER FYLLER LÄRARIN-
nan vid Gymnastiska Centralinstitutet, gymnastikdi-
rektören Ester Svalling 50 år. Nu för tiden är dess-
bättre icke kvinnan gammal vid den åldern, därom
är Ester Svalling ett levande bevis. Hon är lika
full av ungdomlig energi och intresse för sitt arbete
som jag minns henne den första terminen hon var
lärling vid Centralen. Det var 1906 på hösten och
vi voro hennes första kurs. Hon kom då från
Landskrona, där hon varit gymnastiklärling vid
folkskoleseminariet, så hon var ju inte alldeles ovan
vid fullvuxna elever, men litet kusligt kändes det
nog för henne så där strax i början, det trodde vi
oss nästan märka. Det dröjde dock inte länge förr-
än hon blev varm i kläderna, och det uppstod ett för-
hållande av kamratlighet och sann tillgivenhet mel-
lan henne och hennes första Centralist-elever. Det
var alltid en välgörande klarhet och reda över frö-
ken Svallings lektioner, hon hade en sällsynt för-
måga att reda ut kvistiga saker och ta enkelt och
praktiskt på företeelserna. Sedan dess ha många år-
gångar Centralister undervisats i gymnastikens teori
och praktik av henne, och som gymnastikdirektör
spritts till alla jordens hörn. Och bland dem alla
finns nog ingen som skulle velat byta ut den ut-
bildning hon fått på Centralen mot någon som bjuds
på andra håll. Visst finns det mycket nytt att se
och lära när man kommer ut, men man har fått en
så solid grund att bygga på. Annars ligger det ju
i luften att hugga ned på Centralinstitutet. Det finns
väl snart ingen institution i Sveriges land så utsatt
för allas kritik och reformiver som den. Men i det
gamla huset i Hamngatsbacken arbetas det lugnt och
säkert och med upphöjt förakt för allt bråk om ny-
heter utifrån. Det inger respekt genom sin blotta
orubblighet. Dock kan man inte vara både lärarinna
på Centralinstitutet och en radikal omstörtare av det
bestående. Det nya får lirka in så där tyst och
obemärkt, att ingen riktigt vet hur det går till förrän
det redan är där och liksom invariant. Det är Ester
Svallings hemlighet hur mycket hon fått fram som
sett omöjligt ut från början och på vad sätt det
lyckats henne — trots allt.

Det är icke endast i egenskap av lärarinna som
fröken Svalling gjort sig bemärkt på gymnastikens
område; hon har också utövat en icke obetydlig
författarverksamhet, samt sittit i en mängd kom-
mittéer och styrelser. Men att här uppräknas allt vad
fröken Svalling gjort för höjandet av den fysiska
fostran i vårt land skulle bli för långt. Dessutom
är det för tidigt att se tillbaka, när man står mitt
i sin verksamhet. Men alla vi som haft beröring
med henne, antingen som lärarinna eller annorledes
önska henne på 50-årsdagen många år ännu med
hälsa och krafter till fortsatt välsignelserikt arbete.
K. K.

Alma Söderhjelmns nya roman.

I ALMA SÖDERHJELMS NYA RO-
man »Den flygande holländaren» är det
Eros som väver trådarna samman. Men
denne Eros är inte guden med de muntra
och ömma upptågen, guden vars skämt-

Med glad förtjusning

och hjärtlig tacksamhet blir
alltid »4711» emottagen.
Denna gåva döljer under
sitt enkla, förnäma yttre
en sällsynt ren kostbarhet.

»4711», såsom en uppmärk-
samhet, bär vittne om givarens
älskvärda tänkesätt.

4711 Eau de Cologne

Använd i badet Eau de Cologne Bad-salt

Gör bara två ting, och Edra naglar skola se ut som om de voro yrkesmässigt manicurerade.

Allt vad som förr gjorde manicuren långsam och
besvärlig kan nu undvikas. Nagelbandet behöver
icke blöda, ni behöver icke längre klippa nagelbandet.

Ge er själv i present ett av de vackra *Cutexgar-
nityren*. Det gör underverk. Hur trasigt nagelbandet
än blivit genom att ni klippt det, skall *Cutex
Cuticle Remover* göra det mjukt och jämnt igen.
Likaså måste ni medge, att ni aldrig använt ett
polérmedel, som så snabbt givit en varaktig och
skinande glans som *Cutex*, vilken finns såväl i
platta kakor, pasta och stift som i pulver och fly-
tande form.

Ni kan icke göra Er en föreställning om hur
snabbt och lätt *Cutex* har gjort manicuren, innan
Ni själv har försökt medlet.

Köp genast ett *Cutex Compact-etui*. I den lilla
asken, som är i svart och rosa, finner Ni prov på
allt som Ni behöver till manicure jämte en bok
med anvisningar.

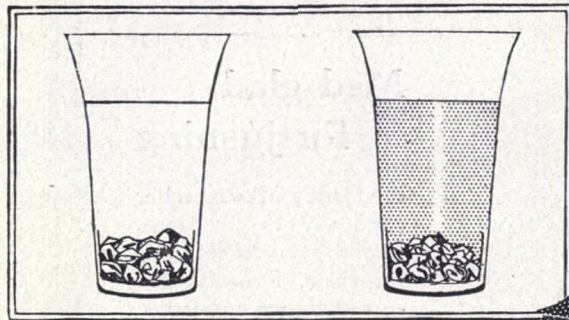
CUTEX

kan köpas i hela etuier
såväl som varje artikel
för sig i alla parfymaffä-
rer, apotek och hos färg-
handlare.

Ensamförsäljare för
Danmark, Norge och Sverige:
MADSEN & WIVEL
Östergade 26 — Köpenhamn K.

Sun-Maidruorna be-
harillas så enkelt och
naturligt, att skalens fina,
blåvita stoft aldrig grüdes
av, utan ännu finns kvar
när ni öppnar paketet.

Vattnet som hälls över Sun-Maidrussin
förblir klart, medan vanliga russin göra vattnet
oklart och soligt.

Varför 100,000 svenska husmödrar blivit entusias- tiska förbrukare av Sun-Maidrussin

Varje husmor, som en gång använt Sun-Maidrussin, vet att de äro renare, sötare och rikare på fruktkött än alla andra. Det är därför husmödrarna numera alltid fråga efter Sun-Maid, när de behöva russin.

Om de svenska husmödrarna ändå kunde se Sun-Maidruvorna växa i San Joaquinvalen i det rika, soliga Kalifornien—se med vilken omsorg de plockas, torkas och förpackas—så skulle de förstå, att de verkligen ha skäl att vara nöjda med dem.

Inte en druva plockas, förrän ett omsorgsfullt prov visat, att saften innehåller en viss hög procentsats av socker. Det är detta som förklarar, att Sun-Maidrussin äro sötare och mera välsmakande än alla andra.

Det är solen enbart, som förvandlar de saftiga druvorna till russin. Genom denna naturliga, långsamma torkningsprocess—dag efter dag ligga de utbredda till torkning i den rena solvarma luften—erhålla de den klara färg och rika sötma, som är Sun-Maidrussin egen.

Så rena äro Sun-Maidrussin, att man icke ens behöver rensa dem före användningen.

Det finns Sun-Maidrussin av två slag—Sun-Maid kärnfria och Sun-Maid urkärnade.

Köp ett paket i dag! Varje speceri- och frukthandlare för dem.

SUN-MAID RAISIN GROWERS,
FRESNO, CALIFORNIA.

SUN-MAIDRUSSIN

I de röda paketen finner ni de små, kärnfria russinen. i de blå paketen de stora urkärnade.

M. ZADIG'S DEPILATORIA

ett säkert verkande, oskadligt medel för att borttaga generande hårväxt.

Säljes överallt.

M. ZADIG - Malmö

H. M. Konungens Hovleverantör.
NEDERLAG:

Stockholm, Regeringsgatan 13,
Göteborg, Kronhusgatan 22.

Skandinavisk Konstslöjd-Försäljning Drottninggatan 77, Stockholm Norr 7 43

Handarbeten, i gardiner, kuddar, löpare m. m. Hemslöjdsvävnader, i dukar, möbeltyger m. m. Nationaldräkter, tyger och tillbehör. Konstsmide, julstakar, eldgafflar m. m. Träslöjd, kåsar, skrin m. m.

STALRESÄRMADRASSEN IDEAL
Hygienisk — Billig — Hållbar
Pristista gratis och franco.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780
Obs! Våra madrasser äro ugnslackerade.

I slott och i koja

användes numera
på grund av dess
oöverträffade kvalitet
endast

Pellerins
margarin

Kungl. Hovleverantör.

lynne gör världen till ett feeri, och inte heller är han den vänlige lille gud, vårdande lågan på hemmets härd, som vi nordbor ofta gjort honom till. Nycker har han också här, men de äro grymma och bizarra, och framtrollar han ett feeri, så är det det spöklika av den flygande holländaren, som i längtan jagar efter ett land, han aldrig når.

Liksom i sin förra roman når författarinnan här effekten genom att låta hjältinnans öde bestämmas av två män, som äro varandra grundligt olika, och av vilka den siste lovar upprättelse för vad som brustit hos den förste — endast för att till slut lämna hjältinnan i så mycket djupare besvikelse. Romanens hjältinna Irma söker »ett rätt äktenskap». Men ledsamt nog söker hon det inte hos sin make. Han är en hygglig, men tung och sluten man, och det finns inte mellan makarna den själsliga kontakt som skulle kunna ge Irmas liv innehåll till och med i den ödsliga trakt där hon har sitt hem. På mannens uppmaning far hon till Stockholm för att utbilda sina anlag för skulptur. Här träffar hon en diktare, och i den själsliga sammansmältningen med honom skymtar hon »det rätta äktenskapet». Men av en underlig läggning som han är, försvinner han helt enkelt ur hennes liv, och hur hon än vänder sig, sitter hon där som ett slags tragisk gräsänka med sin »själens obotliga ensamhet.»

Har hennes make representerat det alltför tungt jordiska, så har diktaren varit det alltför lätt själsliga, och lilla Psyke har fått se sin Eros fly, så snart hon prompt ville tydligt se de drag, som äro hans och utgöra den mystiska föreningen av kroppsligt och själsligt. Maken kunde aldrig tala om sin känsla, och diktaren talade bara alldeles för mycket om — känslor, det var också en ödesdiger skillnad.

Lika nyckfullt som över hjältinnans liv sopar Eros över de andra personernas.

Med sin tragiska innebörd har romanen den underhållande framställning, den lätta och roande skissering av Stockholmsliv i konstnärskretsar, som säkert skall skaffa den lika många läsare som romanen nummer ett fick.
E. TH.

Barn- och ungdomslitteratur.

TÄNKTE MAN SIG, ATT ÖVERPRODUKTIONEN i fråga om barnlitteraturen skulle begränsas till de s. k. julpublikationerna, då har man storligen misstagit sig. Sådan överproduktion föreligger på många områden, allra mest kanske på flickböckernas.

Men bland allt det myckna ytliga skräp, som här möter recensenten, har man glädjen finna en bok, som fullt går upp emot det lästa vi äga i den vägen förut, nämligen Spirrevipp av den danska författarinnan Bertha Holst. Det är en bok, som i precis lika hög grad värmer och intresserar barn och vuxna. För en gångs skull få vi slippa att läsa om dessa rikemans barn med deras schablonartigt skildrade äventyr, nöjen och förlustelser, för en gångs skull är det ej den skönaste, talangfullaste — eller skojfriskaste i klassen, som blir hjältinnan, utan en liten tös, som har svårt för åtskilliga ämnen, som reder sig skralt i skolan men vars alla goda drag komma hemmet till godo, ja som i många avseenden rent av kan sägas hålla tillsammans hemmet. Hur levande och åskådligt är f. ö. ej hela familjen skildrad — mor och far och den stora barnskaran. När man slutat boken, är man personlig vän med varenda en i syskonskaran, främst naturligtvis med Spirrevipp.

Miradium.

Radiumforskningens framsteg inom läkarvetenskapen.

Miradiumpreparaten innehålla äkta radium och äro framställda enligt radiumvetenskapens senaste resultat samt noggrant avpassade för den nuvarande generationen, vilket förklarar de förvånande goda verkningar som uppnås med Miradium mot en mängd sjukdomar, såsom *gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, ämnesomsättnings- och njursjukdomar, blodbrist, ålderdomssvaghet m. m.* Rådfråga er läkare!

Miradium-Salt erhålles på apoteken å kr. 6: 50 pr glas. Skriv till Miradium-Generaldepot, Avd. 20, Apoteket Vasens Droghandel, Vitrum, Stockholm, efter Radium-Broschyren, som sändes fullständigt gratis.

Mot
trötthet
och
allmän svaghet
användes

Ferrin

Ökar krafterna.

KAFFEGRÄDDE
är vad som fordras till ett gott kaffe

För återförsäljare:

Telefoner:
70 41,
Norr 70 41

Billigast,
enär
Färg-
starkast.

Största lager av

Korta Pälsjackor

för Damer, av brunt eller grått lammskinn

Kr. 135 —, 165.—

D:o, av svart killingskinn

Kr. 160.—

Barn-Pälsar

av vitt, brunt eller grått kaninskinn

stör. år $\frac{1}{2}$ 1 2

Kr. 33.— 36.— 39.—

stör. år 3 4 5

Kr. 42.— 45.— 48.—

av vitt eller grått lammskinn

stör. år 1 2 3 4

Kr. 62.— 65.— 68.— 71.—

Vår egen välkända tillverkning.

Paul U. Bergström's $\frac{1}{2}$

74 Drottninggatan, Stockholm.

Vad föräldrar och lärare beträffar, så ha de mycket att lära av denna i all sin enkelhet genialiska barnskildring, och jag tänker, att ingen av dem slutar boken utan en suck av tacksamhet över att vi här i Sverige ej plågas av ett examensväsende, som kan verka fullkomligt förödande på blyga och räddhågade barn.

Något som man emellertid måste beklaga är, att det är den finländska översättningen med en hel del svensk-finska ord, böjningar och uttryck vi fått, ej en svensk Spirrevipp som bör komma att utgöra en skatt, särskilt för alla sådana bibliotek, där 12—16-åriga flickor låna mycket, måste bli svensk egendom och säljas till mera överkomligt pris. Dess framgång är nämligen given. — En annan bok av samma författarinna, utgiven av Kulturförlaget, är *Tvillingarna*, även den stående högt över den vanliga flickboks-nivån — på det hela taget en förtjusande bok. Äktheten i de båda nämnda arbetena gör sig särskilt gällande, när man jämför dem med ett par misch-masch-flickböcker av två andra danska författarinnor, Ingeborg Vollquartz och Ellinor Kielgast. Den förra har nu glatt oss med sin fjärde (!) *Lilianbok*, *Lilian* som svärmor, den senare med en rörig historia, *Flickornas paradys*. *Barbro Rings Två* år senare, forts. på *Ann-Kersti*, har samma käckhet, friskhet och originalitet över sig som författarinns övriga böcker, under det däremot hennes lilla pojkhistoria, *En liten stackare* blir rätt oförståelig och onjutbar för barn. Av *Kathrine Lie* föreliggande tvenne nya böcker, *Gylleburgslottet* och *Som fruns hjälpreda*, båda ganska roliga, men av vilka den förra brister rätt mycket i fråga om karaktärsskildringen och den senare bjuder på åtskilliga litet otroliga, sensationella episoder.

En bok för sig, rik på intressanta Australiensskildringar är *En liten australiska* av *Mary Grant Bruce*. Även här har emellertid onödigt skattats åt det sensationella.

Birgit Möllers Urre, *Bubi* och jag är flaxig, ointressant och obetydlig, och såväl *E. Kuylenstierna-Wensters Liten* blir väl stor som *Hedvig Svedenborgs Bröllopet* på *Blomkulla* tillhöra precis den vanliga sorten flickböcker, varav det går minst femton på dussinet. I den förra göres nog försök till individualisering, men hela skildringen av den rika flickan med de tolv rummen, kristallkronorna, crêpe de chineklänningarna och bortbytesfunderingarna verkar obeskrivligt onaturlig. Därtill förargar man sig över det till överflöd använda slangspråket — en barnbok kan bjuda på ett naturligt och ledigt språk utan att »kul», »mallig», »mastig», »sabligt» o. s. v. dominera däri. Dessa uttryck verka så mycket mer påklustrade, som stilen för övrigt kan vara rätt så bombastisk med sina granna bilder, exempelvis å sidan 175:

Och i det ögonblick då far och mor ånyo stå på Värnens grund, är hela Mick ett jubel, så fröjdemättad, att det skiner av henne som av en solbelyst kristallkronas facetterade glas.»

Det bästa bidraget i *Flickornas julkbok* är *Célie Brunius' Småflickornas recept för lekstugans spis*. Det verkar fullkomligt uppfriskande att läsa om sådana »rejäl» saker, efter det man fått i sig exempelvis *I. Vollquartz jolmiga och otroliga berättelse*, *Ett troll*. — Betydligt högre än denna kalender står *I Rosengård*. *Julens bästa bok för småtingar* (5—7-åringar) är *Pullans äventyr* av *Aline Cronhielm*, frisk, rar och rolig. Men just därför måste man beklaga det höga priset. — *I Irene Borgenstjernas Den under-*

PRAKTISKA JULGÅFVOR

SYSKRIN
SYETUIER
SYKORGAR
SYBORD
SYBEHÖR

PRESENTKORT

J. F. HOLTZ

BRUNKEBERGSTORG 5
STUREGATAN 8
STOCKHOLM

H. M. DROTTNINGENS
HOFLEVERANTÖR

Julboken framför andra!

WILHELM

VID VATTENHÅLEN

Bilder ur Afrikas djurvärld.
Livlig underhållande text. Förstklassiga djuptrycksplanscher.

Pris häft. kr. 13: 50, inb. kr. 18: —

TISELLS FÖRLAG

Krantz

Två praktverk

lämpliga som julklappar eller som hedersgåvor

Stockholmsbilder från fem århundraden

1523—1923.

Monumentalt bokverk över Stockholm och dess utseende i gamla och nya tider. C:a 500 bilder. Bör finnas hos varje svensk, som vill känna sin huvudstad och ömmar för dess nutida och framtida utveckling.

Pris i häften ..... kr. 72: —
i klotband ..... " 80: —
i halvfr. band ..... " 90: —
i helt skinnband ..... " 115: —

Stockholms Stadshus.

Boken om vår huvudstads kommunalbyggnad, allas vårt Stadshus. Ett ståtligt arbete av utomordentligt intresse, utgivet på uppdrag av Stockholms Stadsfullmäktige. Utförlig beskrivning av svenska och utländska auktoriteter. Illustrerat med nära 200 planscher i djuptryck av exteriörer, interiörer och detaljer.

Pris häft. .... kr. 96: —
i klotband ..... " 100: —
i halvfr. band ..... " 115: —
i helt maroquinband ..... " 140: —

TISELLS FÖRLAG

Krantz

Detta vackra, vita, isländska fårskinn

sälja vi för endast kr. 10: —. Bruna, svarta, gula och röda till kr. 17: —
Obs! Storlek c:a 60x120 cm.

Skinnen äro långhåriga, c:a 15 cm. Verkligt rena, eleganta, lämpliga till barnvagnar, korgstolar och skrivbordsmattor.

BILFALLAR tillverkas av isländska samt svenska fårskinn. Infordra offert! Uppgiv storlek och färg.

Mot postförskott eller förut insänd likvid. Full utbytesrätt medges.

A.-B. Thure Andersson

Örebro

Tel. 2076

Vilken hand väljer Ni?

Varje husmoder vet att tvätt är det i ett hem förekommande arbete, som mest fördärvar händerna. Detta beror dels på det hårda arbetet vid de gamla tvättmetoderna samt användandet av skarpt frätande tvättmedel. Det finnes emellertid ett preparat varigenom Ni kan spara arbete och ej utsätter Edra händer för skada genom frätande kemikalier. Det är

UNIONS KRISTALLIN

Samtidigt som det renar tvätten fullständigt bevarar det huden mjuk och frisk.

OLJEFABRIKS A.-B. UNION

Tel. 4385 MALMÖ Tel. 4385

Vrickningar

Döda värken med Sloan's Liniment. Ingnidning obehörlig. Det intränger i huden av sig självt, samt borttager svullnader och giver en efterlängtd lindring i samma ögonblick det påstrykes. Botar varje slags värk. Ha en flaska till hands för behov. Fås på alla apotek.

SLOAN'S LINIMENT

Crème Suzon
är utan rival, då det gäller hudens vård.
JOH. D. ANDERSSON.
Malmö

Sy på SINGER dotter min -
så kommer säkert friarn din.

Van Houtens Cacao och Choklad

Världens äldsta och förmästa Cacaomärke.

Finaste Dessert-Choklader.

Stilfulla förpackningar.

Huvuddepot: Axel Bergmark & C:o, Göteborg.

baraträdgården finns en längre berättelse, En skolflickas dagbok, som har åtskilliga förtjänster och säkert blir mycket läst av 8-12-åringar. — I ny upplaga föreligger Laura Fitinghoffs av ungdom mycket uppskattade »I fjälluft.»

En av de bästa och roligaste »rödrygar» vi fått på länge är Petra av Dorothy Moore, och jag endast beklagar att utrymmets knapphet hindrar mig att närmare gå in på den. —

Åtskilliga flickböcker, som kommit mig till handa i sista stund, jämte pojk- och bilderböckerna skall jag behandla i nästkommande nummer av Idun.

MARIE LOUISE GAGNER.

Boken om 1002 nätter.

O du tulubklädda främling, som tungt stöder din av mycket stillasittande oviga lekamen mot bokbazarens disk medan dina blickar irra som hungriga kameler utefter bokraderna, letande efter en läsning läskande som springbrunnens vatten. Icke bör du misströsta. Ia h'asra! Ack nej! Jag vill säga dig en bok, som du skall köpa dig r'edda, det är uttytt senast i morgon. Gäck in till boksäljaren och viska i hans håriga öra: giv mig den boken av den otrogne hunden Frank Heller, som skall bereda mig en sömlös natt med sin berättelse, Den tusen och andra natten ty den som en gång börjat läsa denna dikt, värdig Nasir Khosru, den skall icke sluta förrän morgonens bleka ljus bådard den nya dagen och slavinnan står på tröskeln med den rykande mokkan i sin tulipanröda hand. Profeten är stor, men Frank Hellers skugga är inte liten den heller. Hans fantasi är frodig som en oas och livlig som en snabbfotad gasell. Den dikt, vars namn du nyss läst, spinner sig om de underbara äventyr dem tre européer uppleva under dadelpalmerna i Tunis, om besittningen av en undergörande bönematta, som kunde förvärfvas med serqa icke med chera; med h'ila icke med zour; med kedba icke med haqq, det är uttytt: med lögn icke med sanning; med stöld icke med köp; med list icke med våld. Du läser därom med samma smak, varmed du njuter av den oljiga rätten kuss-kuss och när du slutar förvånar du dig över denne man som kan skriva så målande om torget Bab Souika och ökentrampare och harems pärla ehuru han själv sitter i en stad vid randen av Nordpolen som heter Köpenhamn och dricker sällsamma drycker som bränna i halsen och skriver böcker fulla med serqa icke med chera.

Mektub! Det står skrivet!

Marabou.

Nya textilier för hemmet av Thyra Grafström.

DEN SOM FÖR NÅGOT ÄR SEDAN GICK omkring i Stockholms textil- och möbelaaffärer för att söka några verkligt vackra och samtidigt hållbara möbelytger, hade ett svårt och kanske fåfängt göra. I dag är det annorlunda. En rad affärer bjuda på vackra nyheter. Men något av det allra vackraste finner man bestämt i Thyra Grafströms ateljé, Mästersamuelsgatan 6, där det just nu är julutställning. Och så äro dessa tyger svenska och passa till våra svenska möbler!

Jag har sällan sett så fina och läckra färg-effekter som hos dessa nya möbelytger i handvävd linnedamast och dessa nya gardiner. Där finnes t. ex. gardiner i bred randning, där varannan rand är mildt röd och varannan grå. De äro betagande varma och samtidigt stillsamma, så att de icke ställa pretentioner på rummet, utan i stället "höja" det. Det finns också andra färgställningar, alla delikata, men jag fäste mig särskilt vid denna, därför att rött, en i och för sig tacksam färg i ett hem, så sällan påträffas i lämpliga ny-

AD FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKEN
GÖTEBORG

Bästa svenska Instrument:
MALMSJÖ — BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN — GÄVLE ORGEL-
& PIANOFABRIK.

DEGEA

Marknadens ELEGANTASTE
HÅLLBARASTE
och BILLIGASTE strykjärn

Pris för järn med strykjärnsfot, eleg. dubbel-förnicklat, 380 watt, vikt 2½ kg. Kronor **8 50**
För komplett sladd med helt förnicklad DEGEA-kontakt (praktiskt konstruerad med ledningen avlastad så att brott eller fel i sladden undviks) tillkommer Kr. 2.—.

2 års garanti.

Finnes hos varje välsort. Elektrisk Installationsfirma, Järnhandel eller Bosättningsaffär.

Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige:

Elektriska Aktiebolaget Skandia
STOCKHOLM - Butik: Tunnelg.
14. Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall,
Gävle och Karlstad.

Före instrummentinköp prova

Grotrian Steinweg

Huvudnederlag för Sverige:
HIRSCHS PIANOMAGASIN
(CEDERGREN & C:o)
Regeringsg. 26, Sthlm. Tel. 12194.

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnärning för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

PIANINON

av in- och utländska fabriker, billiga priser, förmånl. betaln.-villkor, garanti.

Lämnar sakkunniga råd och besvarar alla förfrågningar.
TORE ERIKSONS PIANOMAGASIN,
Norrländsg. 16, STOCKHOLM.

Nya böcker!

RALPH INGE:

Tidens andar.

Essayer. Översätn. av J. LIND-SKOG. Pris kr. 1:75.

"Djäv, blixtrande, paradoxal är domprosten vid S. Paul Wiliam Ralph Inge i sina nu till svenska översatta essayer — TIDENS ANDAR — i sällsynt grad läsbara. Det är en ovanligt hög intellektuell njutning att lyssna till vad den frispråkige domprosten har att säga. — en språkets mästare som få." Kyrkoh. G. Bokander i Aftonbladet.

ARNE GARBORG:

Den borttappade fadern.

Bemyndigad översätn. av OSCAR MANNSTRÖM. Tredje upplagan. Kr. 2:—.

"Garborg är utan tvivel en av den nyare nordiska litteraturens djupaste andar — detta synnerligen intressanta själsdokument." Karlskrona-Tidn.

ELIAS GRIP:

Esaias Tegnér.

Andra upplagan. Kr. 1:25.

"Levande och äskäddig, be-lyst av en mängd citat ur sina egna dikter framträder Sveriges störste skald." Dr K. Fries i Förbundetn.

ERLING EIDEM:

Han som var och som är.

Enheten mellan förlutet och närvarande från trons synvinkel. Kr. 2:75.

"— — denna goda, vackra och starka bok — — varje ärlig sökare skall vandra med lättare gång och gladare hjärta efter att hava läst Eidems bok, såsom vandrarens gång blir en annan, när han funnit en färdekamrat, som räckt honom en hjälpende hand." Pastor Oscar Mannström i Förs.-Bl.

Vår svenska bibel.

Allmänfattliga påpekanden till undervisares och bibelläsares tjänst. Kr. 4:50.

"För dem som hava att undervisa i Bibeln, lärare och präster i främsta rummet, bör Eidems bok vara oumbärlig, men även vanliga bibelläsare skola ha stort gagn av den för att bättre förstå sin bibel — — en levande och konkret stil — —." Sydsv. Dagbl. Snällp.

INGEBORG WIKANDER:

Fem år i Kina.

Rikt illustr. Kr. 5:75.

"Det är ett slags utvidgad dagbok, som låter läsaren följa författarinnan under läroåren och grundläggningsåren i hennes arbete i Kinas bildade kvinnovärld. Det är förtjusande naturskildringar, lustiga heminteriörer, blodiga gatuscener från revolutionstider, orosdagar under rövaranfall och glädjedagar i hem och arbete. Där är hemlängtan och arbetsglädje, dagar då himlen är jämngrå och tung, och stunder, då molnen ränna och släppa ned himlens välsignade solsen." Harnösands-Posten.

"En bok för bildad ungdom, speglade en brokig och egenartad yttrevärld och en ändå rikare inre värld, en bok med bud och kallelse." Stockholms Dagblad.

I alla boklädor.

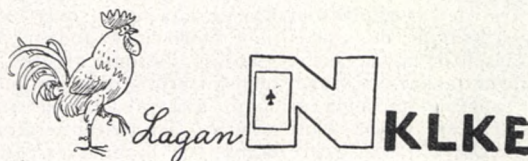
Sveriges Kristliga Studentrörelses Bokförlag.

anser. Lika läckert är f. ö. ett möbeltyg i rött mot mahogny.

Med verkligt konstnärlig skicklighet och insikt har fru Grafström tagit upp gamla svenska motiv för sina mönster. För ett par vita gardiner sydda i blått har hon t. ex. med säker stilkänsla använt gamla fajansmönster.

Även visas här flera av de arbeten fru G. utstälde i Göteborg. X.

Iduns pristävlan i n:r 50.

I varje brev med lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 50".

Lösning.

Lösningen på Iduns pristävlan i n:r 47 lyder: Den snälle John Forsell skall på Barnens dag hava gjort furor med sin praktfulla stämma. Pristagarna, Hedvig Salenius, Tullinge St., och Siri Bremer, Postkontoret, Åbo, Finland, hava vardera erhållit kr. 28:05 i pris.

Till våra postabonnenter.

Med detta nummer följer en prenumerationsblankett

för prenumeration å Idun, avsedd att ifyllas och inlämnas å närmaste postanstalt eller bokhandel, ju förr dess hellre!

Prenumerationspris 1924:

Helt år . . . . kr. 15:—

Halft år . . . . kr. 8:—

Iduns värdefulla julnummer medföljer gratis till alla prenumeranter.

För hela familjen

och varje dess medlem är en kartong F. Paulis Ovicula tvålv

en kärkommen julklapp

Det är en nyttig present som mottages med förtjusning.

F. Pauli's

OVICULA

»Skönhetstvålen», finnes förpackad i halv- och kvartsdussinkartonger.

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

JULKLAPP

ROSTFRITT STÅL

Bords- och smör- dessertknivar å 4 kr. FÖRSKÄRARE å 10 kr. Ost- och små försäkrareknivar å resp. 4 o. 5 kr. Skalknivar (för köket) för potatis, frukt etc. å 3 kr. Alltid blanka, svarta ej händer och matvaror — behöva ej skuras eller poleras, gjorda i ett stycke och tåla sålunda att nedläggas i kokhett vatten.

A.- B. STILLE-WERNER,

Regeringsgatan 19, STOCKHOLM. Sturegatan 4.

Fetthalten bestämmer kvaliteten. Låt Eder handlande upplysa Eder därom vid köp av tvättpulver och tag endast Solidar, det välkända märket med högsta fetthalt.

1/1 paket 52 öre.

1/2 paket 27 öre.

Noga approveade bruksanvisningar i paketen.

Terro

Resultat, ej ord, är Terro-principen.

Förvånansvärda egenskaper göra Terro överträffad. Fort och utan besvär får varje läder höglans. Utan att skada det minsta gör Terro ett ömtåligt läder motståndskraftigt.

Terro försäljes i 60-gr. burkar och i tuber.

FRAGA OCH SVAR

Fråga: Kan Idun giva mig ett gott förslag för min blivande bostättning i vad gäller mattor. Jag behöver mattor för tre rum, nämligen matsal, herrum och sovrum. Skall jag köpa gängmattor eller avpassade stora mattor för alla rummen. Vilket är modärnast? Skall man ha korkmatta eller mjuk matta i sovrummet? Jag har vid besök hos en väninna sett en vacker röd turkiskt herrumsmatta, som tilltalat mig mycket, men ej kunnat finna densamma hos någon firma där jag efterhört den. Kan Idun ge mig bästa adressen?

Maud.

Svar: Vi råda Eder att i detta fall tillskriva Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan i Stockholm, och får Ni då säkert tillfredsställande svar å Edra frågor. Den röda turkiska mattan finner Ni även där, i alla storlekar. Ävenså kan Ni påräkna billigaste priser, samt dessutom erhålla goda betalningsvillkor.

(Annon.) A. J.

vilda förhoppningar och bittra besvikelser. Författarinnans teckningar till historierna göra dem ännu njutbarare.

Kineserier.

"Kinesiskan vid fönstret", (Wahlström & Widstrand), ger en förtjusande skildring av den vaknande kinesiska kvinnan. Den fingerade brevskriverskan är densamma som i den tidigare utkomna "Penseldrag". Hon tänkes nu ha åldrats, och ha egna söner och döttrar. Hon verkar så rörande, när hon nu ger vika för den nya tidens häpnadsväckande fordringar och t. ex. tillåter sin son och hans unga trolovade att träffas och samspråka i föräldrahemmet. innan de bli gifta. Vad som särskilt tjuar i boken, är den fina, personliga ton, vari dessa brev äro skrivna. Vilken andel än utgivarinnan själv, mrs Porter, har i boken, så får man ändå intryck av en stark och fin personlighet hos den kinesiska, som tänkes ha skrivit breven.

På samma förlag har utkommit en vackert utstyrd volym "Kinesiska miniatyrer" av V. Somerset Maugham. Det är små läckra bilder, vilka i några snabba drag ge livet och människorna där ute i fjärran östern.

Fraich och vacker hy

är en av de viktigaste förutsättningarna för verklig skönhet, på vars förvärvande så mycken tid och omsorg nedlägges. Den säkraste och enklaste vägen, på vilken Ni kan försköna och bevara Eder hy är att alltid använda Yematvålen. Den säljes överallt å 1 kr. I parti från

A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker, Malmö
Nederlag i Stockholm, Tel. Norr 26374
Göteborg, Hålsingborg, Tel. 1611.

Yema

Varje ask innehåller skönhet

Iduns korrespondensklubb.

Tänk om jag genom Idun kunde få en mycket kär önskan uppfylld. Jag har så länge önskat att bli bekant med en god (och helst gudfruktig) flicka, som man kunde utbyta tankar med. Så jag önskar att jag nu genom Idun kunde få denna länge närda önskan uppfylld. Vänner har jag nog både rara och snälla på alla sätt och vis, men bland dem är det ingen som jag särskilt kan sympatisera med och utbyta allvarliga tankar med. De ha ej den allvarliga syn på livet som jag har och det gör att man ej alltid kan gå samma vägar. Så därigenom känner man sig nog

ibland ganska ensam. Men det är ju helt naturligt att de ha andra intressen, ty de ha ju ej prövat på livets allvar. Men tro ej nu att jag blivit bitter och dystert. Nej tvärtom, jag har fått en öppen blick för livets verkligheter och jag vill se livet så ljusst och glatt som möjligt. Men då man blott är 25 år och har det gott och bra på alla sätt och vis så har man ju ingen anledning att se livet mörkt. — Min högsta önskan är att jag kunde leva ett liv för Gud och att jag kunde vara till någon välsignelse för mina medmänniskor. Jag kan och vill ej leva ett själviskt liv, nej jag vill bli till någon verklig nytta. Då, ja först då, tror jag att man kan känna

sig riktigt lycklig. — Vore så glad över att få brev från någon likasinnad. Om det är någon som helt har ägnat sig åt de sjukas vård, som läser detta, så skriv, så få vi utbyta tankar. — Julen stundar ju snart, glöm ändå ej bort att skriva, om också blott några rader. Det blir väl bättre om tid sedan.

Elisabet.

BOKNYTT.

Svenska Kyrkans Diakonistyrrelsens Bokförlag och Sveriges Kristliga Studentrörelses Förlag hava i dagarna utsänt en rikhaltig gemensam julkatalog, som innehåller en mångfald värdefulla

arbeten till julen, allesammans utgivna under innevarande år. Bland katalogens över 80 nummer finner man goda uppbyggelseböcker liksom arbeten i religionshistoria och missionskunskap, biografiska och historiska arbeten, berättelser, ungdoms- och barnböcker. Julkatalogen, liksom den senaste stora huvudkatalogen sändes på rekvisition kostnadsfritt från förlagsexpeditionen.

Mollie Faustman, känd under signaturen Vagabonde, har på Albert Bonniers förlag utgivit en samling barnhistorier under titeln "Mina barn äro vackra barn", små förtjusande historier som handla om barnens älskliga naivitet och grymma tyranni, deras

Sigrid Leijonhufvud

SOPHIE ADLERSPARRE

"ESSELDE"

Ett liv och en livsgärning

II.

Denna del behandlar bl. a. Esseldes livliga förbindelser med de ledande inom kvinnörelsen och med litterära personligheter i grannländerna, upprinnelsen till Handarbetets vänner och slutligen stiftande av Fredrika Bremerförbundet.

Pris häft. kr. 7:—.

Del I och II inb. i ett band

kr. 15:—.

P. A. Norstedt &
Söners Förlag

"MORS BÄSTA HJÄLPARE"

Denna älskliga tavla medföljer

"JULGÅVAN" 1923.

Rekvirera nu genast. Pris med gratisbilaga Kr. 2: 25.

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Bokförlag
Stockholm.

Sänd omgående:

..... ex. "Julgåvan" 1923 med
gratisbilagan "Mors bästa hjälpare".

..... den ..... 1923.

Namn: .....

Bostad: .....

Adress: ..... ①

Familjens presentböcker som hedra givaren och glädja mottagaren.

Beth Hennings har utgivit ett vackert och medryckande arbete om "Maria Stuart", hennes fängslande gestalt och kamp för lycka och krona. Rikt ill. 8: 50.

Karin von Francken ger en levande bild av "Kleopatra och hennes samtid", sin tids märkligaste kvinna, som med charme, intelligens och sagolik prakt lade världens härskares för sina fötter. 7: 50.

Uno Brander skildrar i överstinnan d'Aillys minnen av "Bernadottornas stammoder intime" den originella drottningens liv i Frankrike och vid svenska hovet. Synnerligen rolig bok. 6: 50.

Man måste känna den världsberömda författarinnan "Madame de Staël, en svensk diplomatfrus triumfer" så som A. Haggard skildrar henne, hennes äktenskap och hennes stormiga liv i sin bok. 7: 50.

"Kejsarinnan Katarina och hennes hov" av Gertrud Aretz är en charmant utstyrd, lättläst skildring av den glada kejsarinnans liv, person och muntra omgivning. 7: 50.

Arets främsta familjeroman torde nog vara Anna Walls fint kända "Rilkesta, en bok om vanliga dödliga". 6: 50.

Laurids Bruuns "Under livets träd" är en ståtlig och stämningsrik österländsk roman. 5: 75.

"De soliga bergen" av R. Eskallier är en storartad rolig bok om livet i en liten solglittrande bergsby med smittande levnadsglada människor. 4: 75. Lars Hökerbergs bokförlag.

EN PRAKTISK "HEMMETS DISKMASKIN".

Diskandet är det värsta i ett hem, inte sant? Att städa och damma går bra, att laga mat kan vara riktigt roligt, men att tre gånger om dagen stoppa händerna i hett vatten och gnida bort matrester och feta såser kommer den allra tåligaste husmor att känna sig bitter. "Om det inte vore för disken", lär en gång en filosofisk ung kvinna ha yttrat "så skulle många män förefalla mera eftersträvansvärda"...

Näval, nu visar sig en ljusning vid kökshorisonten. Det är en diskmaskin så praktisk, så lätt-skött att den borde göra lycka i våra frukretsar. En maskin, som diskar 15 tallrikar, 3 karotter och en hel hop bordssilver på en minut — kan man tänka sig något mera förtrollande? Den demonstrerades härom dagen på Hotell Imperial inför intresserade fruar av A.-B. Diskmaskin, som varit nog förståndigt att sätta den i marknaden. De diskmaskiner detta bolag för äro av olika storlekar; det är den minsta, "Hemmets diskmaskin", som torde vara den, som har utsikt att bli mest populär, beräknad för ett medelstort hushåll som den är, 5 å 6 personer, och betingande det jämförelsevis låga priset av 135 kr., att om så önskas, betalas månadsvis, med 10 kr. gången. Största nytan har den givetvis för fruar, som reda sig utan hembitråde, och vad som borde stämma deras hjärta särskilt milt emot den, är omständigheten, att maskinen även kan med stor fördel användas för smätvätt, handdukar o. dyl.

"Men det där kommer en praktisk husmor snart underfund med själv", anmärkte maskinens föresvarare så riktigt. —

FRÅGOR OCH SVAR.

Fråga: Finnes H. B. Palmærs: "Eldbränder och gnistor" att tillgå i bokhandeln? Har hört att upplagan är utgången. Priset?

B—m.

Svar: Den omnämnda boken är utgången från förlaget. Finnes möjligen att köpa antikvariskt.

E. E.

Fråga: Som vi ännu ej fått något kvinnornas hus, vore under-tecknad tacksam om Idun eller någon av Iduns läsare ville vara vänlig upplysa mig om var jag i Stockholm under 14 dagars tid kunde få billig inackordering i pensionat eller familj.

F. d. kontorist.

Svar: Det lämpligaste torde vara, att Ni vänder Eder till någon inackorderingsbyrå med begäran om adresser. Vi kunna särskilt rekommendera Nordiska Kompaniets Inackorderingsbyrå, A.-B. Stockholms Uthyrningsbyrå, Stureplan 6 och Tjädars byrå, Kungsgatan 2.

E. E.

Fråga: Vore tacksam få reda på vilka verktyg och apparater, som behövas för att binda böcker, endast i klot, och vad de kosta. Titeltrycket tänkte jag låta en bokbindare göra. Finnes någon lärobok i enkelt bokbinderi? Hänvisa mig om möjligt icke till föregående nummer, då jag först nyligen börjat köpa lösnummer.

Bokvån.

Svar: I boken Amatörbokbinderi av Kerstin Key kan Ni erhålla alla de upplysningar Ni önskar.

E. E.

Fråga: Var får man undervisning i att teckna för modejournaler, att rita klichéer, vignetter o. d. Villkor och pris för inträde i en sådan kurs?

Svar: Gå först och främst igenom Tekniska Skolan och skaffa Eder sedan specialutbildning hos praktikus. Eller hör efter på någon klichéanstalt. En sådan tårhända tager emot elever utan att

Husmoderns käraste julklapp!

FRU SAXONS KOKBOK

Den förnämsta vegetariska kokboken på svenska.

Innehåller över 500 matlagnings-, bröd- och konserverings-recept. Vitaminläran tillämpad.

Pris inb. i hållbart klotband 4: 75.

I alla boklädor i Stockholm och landsorten eller från

NUTIDENS FÖRLAGS A.-B., Lästmakareg. 12, Stockholm.

VIOLINER

jämte alla övriga slags

Stråkinstrumenter

Strängar och tillbehör

köpas bäst o. billigast från

A. TH. NILSSONS

MUSIKHANDEL,

Norrköping.

Största lager i Sverige.

Begär illustrerad priskurant, som sändes gratis och franko. Dyrare Violiner säljas även på förmånliga avbetalningsvillkor.

Det bästa

upplysningsmaterial, som i svensk press kan åstadkommas, ger

STOCKHOLMS- TIDNINGEN

Självständig och obunden av partipolitiska syften. Dess uttalanden präglas städse av personlig övertygelse. Förstklassiga förbindelser hemma och ute. Framstående medarbetarstab. Alltid aktuell, vederhäftig och underhållande. Läses därför inom alla samhällsklasser över hela landet. Varje vecka gratis en stor söndagsbilaga med utmärkta text- och illustrationsbidrag.

Prenumerera i tid!

PRENUMERATIONSPRIS:

Stockholmsupplagan:

I huvud-	I lands-
staden:	orten:
Helt år 32.—	28.—
Halvt år 16.50	15.—
Kvartal 8.50	7.75
Månad 3.—	2.75

Landsortsupplagan:

Helt år 11.—	Halvt år 6.—
Kvartal 3.25	Månad 1.25

Aktuell!

Henri-Frédéric Amiel.

En studie av TORSTEN BOHLIN. Pris kr. 3: 50.

"Författaren ger en ytterst fängslande inblick både i Amiels yttre levnadslöpp och i hans rika inre värld — ett verkligt litet mästerverk av inträngande själsanalys och ädel framställningskonst."

Upsala.

I alla boklädor.

Sveriges Kristliga Studentrörelsens
Bokförlag.

Musik

till Julen.

OTTO OLSSON:

DET STRÅLAR I BETLE- HEMS NEJD ETT SKEN.

Sång för en röst med piano.
Kr. 1: 50.

ADVENTS- O. JULSÅNGER

för blandad kör och orgel.
Kr. 3: —.

R. KIHBERG:

UNDER VÄGEN.

Julsånger m. m. Kr. 2: 50.

ALBERT RUNBÄCK:

I JULETID.

Sext små körsånger. Kr. 1: 50

CARL BOHLIN:

KÖRSÅNGER

(å capella).

För gudstjänstligt bruk.
Kr. 3: —.

Melodierna till mässan och inlednings- antifonierna.

Ur 1923 års Missale.
För församlingen och kören.
Kr. 1: 50.

Diakonistyrelsens Bokförlag.

POMPEJIS ÖDESTIMMA

av Ella Boeckh Arnold. Ber. 272
sid. Häft. 3: 50, Klotb. 5: —.

"Jag är glad att jag övervann mina betänkligheter, ty efter genomläsningen finner jag att författaren lyckats skapa ett fullt självständigt diktverk av rang...."

Den vackra och värdefulla boken har fått en förstklassig typografisk utstyrelse och ett särskilt lovord förtjänade av vignetter, vilka som överstycken och slutstycken smycka varje kapitel. Många av dem äro i sin enkelhet små mästerverk."

D:r Oscar Bensow.

Rekv. från närmaste bokhandel
eller direkt från

EVANGELISKA
FOSTERLANDS-STIFTELSENS
BOKFÖRLAG
STOCKHOLM 3

En intressant nutidsroman är

Elisabet Lönroth:

EN TRÖSTARE

Kr. 4: 50.

"Elisabet Lönroth synes i romanformen ha funnit sitt rätta gebit. — en idégedigenhet som välgörande sticker av mot idéfattigdomen i så många skönlitterära alster. Händelseförloppet är väl komponerat, boken är intressant, styckevis rent av spännande. — det är en glädje att kunna rekommendera den."

Dr F. Dahlbom i Sv.
Kyrkotidn.

"Det är verkliga människor av skilda slag, som möter läsaren och alla äro de så livslevande återgivna, att man tycker sig känna varenda en, när man lägger boken ifrån sig."

Tacksam för denna verkligt fina och goda bok, önskar anmäl. den stor spridning. — —"

Göteborgs Veckotidning.

I alla boklädor.

DIAKONISTYRELSENS
BOKFÖRLAG.

Neurosine, nutidens förnämsta huvudvärks- och reumatiskemedel finns att tillgå å alla apotek i askar å Kr. 2: 10 och 8: 25. Obs! Medicinen är smält i pastilens marmeladmassa och är därför fullkomligt oskadlig för matsmältningssystemen.

Jag kan försäkra...

Tack, tack! men jag har verkligen ej behov av försäkring i någon form. Jag har försäkrat — allt, t. o. m. skorna, ty för dem använder jag i dagligt bruk — VIKING SKOKRÄM. Jag kan försäkra, att de därigenom äro fullt försäkrade både i fråga om utseende och hållbarhet.

VIKING SKOKRÄM

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förläna huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsoverade affärer inom branschen.

Pris Kr. 1: 50.

YARDLEY & CO., LTD.
LONDON, W. 1.

Svält ej Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-näringsalt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Färg och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

Våra lampor representera det smakfullaste och gedignaste i marknaden. Vi inbjuda Eder att bese våra utställningar och själv övertyga Eder om vilket utomordentligt rikt och vackert urval vi erbjuda till ytterst facila priser.

BÖHLMARKS

Normalmstorg 4
Högbergsgatan 19-21

貨中 Kinamagasinet

Råsidan 3.50, Dukar, Flygeltäcken, Kuddar, Konstsaker, Mattor m. m. Regeringsg. 43 I, Stockholm. Riksb. 30 86.

Duktyger, Handdukar Vita vävnader

till fabrikspriser. Prover sändas till landsorten på begäran franko.

ALMEDAHL'S FÖRS.-MAGASIN
OBS. I 55 KUNGSGATAN 55. OBS. I GÖTEBORG.

dessa genomgått Tekniska Skolan, om de visa tillräckliga anlag. E. E.

Fråga: Vad fordras för att bli kompetent handarbetslärarinna? Vilka skolor och vilka kurser? Utsikter att erhålla plats efter lärotidens slut?

Greta 17 år.

Svar: För att bli kompetent handarbetslärarinna bör ni genomgå antingen "Föreningen Handarbetets Vänner" och "Hulda Lundins Högre Slöjdsseminarium" eller "Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium."

Ansökan till det förstnämnda seminarieret skall insändas före utgången av nov. månad till Fröken Fanny Blomberg, Stockholm, Banérgatan 31. Inträdesfordringarna äro: allmänbildning jämte färdighet i hand-, kläd- och maskinsömna, stickning.

Inträdesfordringar till det sistnämnda seminarieret, vars adress är Kommendörsgatan 32, Stockholm, äro: Att hava avlagt real-skolexamen eller genomgått 7 klasser vid högre flickskola eller styrkt sig hava motsvarande kunskaper. Prospekt kunna erhållas från resp. seminarier.

E. E.

Fråga: Är det möjligt att med endast studentexamen erhålla plats såsom lärarinna å elementarskola (event vikariat)? Hur ställa sig löneförmånerna nu.

Undervisningsvan ung fru.

Svar: Det finns inga bestämda föreskrifter för erhållande av lärarinneplats. Det lämpligaste är, att ni gör förfrågningar hos föreståndarinnan i den skola, där ni önskar erhålla plats. Löneförmånerna äro olika vid olika skolor.

E. E.

Fråga: I vilka diktsamlingar kan jag återfinna Karl Asplunds "På sjukhuset" och von Wildenbruchs "Häxan"? Båda lästes av fru Gerda Lundquist på hennes uppläsningsafton 1922.

Ann-Fredrik.

Svar: På Sjukhuset står i Karl Asplunds dikt "Hjältarna" och von Wildenbruchs Häxan i "Das Hexenlied". Båda dikterverken äro för närvarande svåra att anskaffa i bokhandeln.

E. E.

Fråga: Har i många år lidit av nervvärk i pannan och över ögonen, tidvis så svårt, att jag tyvärr är oförmögen att sköta mitt arbete. Måste då taga pulver, som lindrar några timmar men inverka skadligt på min även dåliga mage. Känner som en "växelverkan"; när värken över ögonen börjar, kännes det även i magen och jag får uppstötningar. Har sökt ögonläkare men intet fel på ögonen, nervspecialist och magläkare utan att få hjälp, så det är tydligen hopplöst. Kanske dock någon av Iduns läsare haft något liknande eller kunde giva något råd. Har aldrig försökt elektrisk behandling men massage, vilket dock hjälper någon enstaka gång, om värken ej är för svår.

Lidande prenumerant.

Svar: Som vi icke veta orsaken till eder värk, varken våga eller kunna vi giva eder några råd utan vilja på det bestämdaste uppmana eder att uppsöka en skicklig läkare. E. E.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

"Orolig" och Margit C. ha brev att utfå på Iduns redaktion.

St. har sänt oss en sonett som slutar så här:

Med längtan ångrar jag var flydd minut som kunde bytts mot röda kys-sar ut.

För all del, vi skola inte uppehålla, bästa St.!

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderdänseri

Eder själ

eller någon av Edra bekanta bör Ni förära en flaska

Gouttes D'Aurore,

den äkta Franska kvalitetsparfy-men med den verkligt förnäma och diskreta doften. Sändes i fin-fin presentförpackning mot post-förskott av Kr. 8:75 från

Parfumerie Royale,
Wasagatan 42 - Stockholm
Lämplig julklapp!
Aberopa denna tidning.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgi-vande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS DROG-HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.45 pr fl.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvästolar. Vävspännare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik,
Borås. Rikstelefon 1028.
Exp. till landsorten mot postförskott.

Vid Reumatism,
Huvudvärk,
Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert. Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bästa näringsmedel för barn. Blandas med mjölk till en smaklig o. stärkande välling. Utmärkt medel under avvänjningstiden o. uppväxtåren.

Finnes å alla apotek, i speceri- o. drogaffärer.

GENERALAGENT:

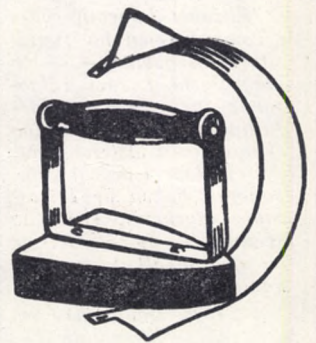
JOHAN BRATTSTRÖM
STOCKHOLM

Riks 34098 A. T. Kungsh. 3292

SE MED EDRA EGNA ÖGON ATT NI FÅR MAZETTIS ÖGON

Ett hälsosamt och kraftigt näringsmedel för ung som gammal

KALMAR RISSTÄRKELSE

är tvätterskans bästa vän, ty envar, som använder den, kan vara säker om att alltid hava nöjda kunder.

KALMAR ÅNGKVARNS K.-B.

GALOSCHER

äro berömda för sin enastående slitstyrka, sin fulländade passform, och sitt vackra utseende. Begär därför Malmö.

DET SLITSTARKA SVENSKA FABRIKATET

RYSKA GUMMIFABRIKS A.-B. MALMÖ.

Florodol-Tvål

För
Hygienisk
Hudvård.

Säljes
överall
å Kr. 1.-
pr. st.

Parfymeri-Flora

GEFLE

KUNGL. HOFLEVERANTÖR

THEBE-Preparater:

Cold-Cream och
Cold-Cream-Tvål

YPPERSTA SKÖNHETSMEDEL.

Finnas att tillgå i varje välsorterad
Parfym-, Färg- och Kemikalieaffär

Kvalitet
skapar
efterfrågan

Alltifrån starten av Helsingborgs Gummifabrik har ledningen koncentrerat sina ansträngningar på att framställa ett så förstklassigt och hållbart fabrikat av galoscher och bottiner, som det överhuvud taget är möjligt att göra, och allmänheten har omedelbart svarat genom en ständigt ökad efterfrågan å fabriken produkter.

Inom Sverige äro Helsingborgs galoscher sedan länge det märke, som säljes mest, men även utanför hemlandets gränser har efterfrågan ökat i sådan omfattning, att fabriken inrättat ett antal utländska exportkontor i Köpenhamn, Kristiania, Zürich, Berlin, Wien, Bukarest, Kischinew, Warschau och Krakau. Helsingborgs galoscher äro på god väg att icke endast vara det ledande märket i Sverige utan även att bliva ett världsmärke.

En vara, som blivit så allmänt uppskattad, måste vara bra. Gör även Ni ett försök med

TRE TORN

Helsingborgs Galoscher

HELSINGBORG GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
HELSINGBORG.

På
PASTEUR-utställningen i
Strasbourg prisbelönades
PHILIPS ARGENTA-
lampa med

Grand Prix

Detta beslut av en utvald, sakkunnig
jury bekräftar erfarenheten:
PHILIPS ARGENTA-LAMPA
SKYDDAR ÖGONEN

Använd därför uteslutande
PHILIPS ARGENTA-lampor

PHILIPS

En verklig skatt

för hudens vård är en god, balsamisk tvål. Ni får en ungdomlig, klar och frisk hy genom dagligt bruk av

YVY TVÅLEN

AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN, YSTAD.

Receptet för dagen

Makaronipudding med skinka

(för 6 pers.).

200 gr. svenska makaroner, 1½ lit. vatten, ½ msk. salt (8 gr.), 4 hg. rökt skinka.

Äggstanning: 2 à 4 ägg, 3 kkp. mjölk, ½ tsk. salt, ¼ tsk. socker.

Till formen: ½ msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Makaronerna sköljas, påsättes i kokande, saltat vatten och få koka 15—20 min. De upphälles i dūrkslag och vattnet får väl avrinna. Skinkan skäres i småtärningar,

blandas med makaronerna och massan lägges i smord och brödbeströdd pajform. Äggen vispas väl med mjölken, och kryddorna och äggstanningen hälles över anrättningen i formen.

Puddingen gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. 45 min.

Kom får du smaka

på denna härliga vetebulle, nyss kommen ur ugnen. Det är alldeles underbart, vilken arom det blir på brödet och hur lätt och vackert det blir av TRELLEBORGS KOH-I-NOOR.

Mjölets kvalité beror dels på råvaran, dels på förmalningen. Ur samma råvara utvinnes vid förmalningen successivt mjöl av något varierande kvalité. TRELLEBORGS KOH-I-NOOR är den finaste kvalitéen ur den ädlaste och mest omsorgsfullt valda råvara. Intet bröd kan därför jämföras med det, som bakas av

**TRELLEBORGS
KOH-I-NOOR**

Säljes i 10 kg. handdukspåsar samt i förpackningar om 5, 50 och 100 kg.

TRELLEBORGS ÅNGQVARN
AKTIEBOLAG

Den rätta julklappen

är icke så lätt att finna på, när det i julmarknaden gäller att välja det, som är praktiskt och kan väntas bli uppskattat. Vårre huvudbry tycker man sig icke få.

Men försök då att icke glömma, att Gislaveds galoscher, bottiner och snowboots för damer, herrar, flickor och barn alltid äro en praktisk och välkommen julklapp, ty de besitta elegans, modernt snitt och därtill — som ett viktigt plus — extra stor slitstyrka på grund av ny, patenterad metod vid gummiberedningen, som giver 50 % större hållbarhet åt sula och klack.

Gislaved har utarbetat nya smakfulla modeller i såväl galoscher som bottiner och snowboots för säsongens alla krav på form, snitt och färg.

Gislaved strävar att tillfredsställa allas smak. Hur fordrande en kund än må vara, tillfreds måste hon dock bli med

**GISLAVEDS
BOTTINER**

eleganta

AKTA GISLAVED
bära vidstående varumärke
å galoschens undersida.

